Ч. 40 (14.872). Львів, четвер 24. лютого 1938. Opłata pocztowa uiszczona d-tówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . . 15.00 "
Піврічно . . . . . . 30.00 "
Річно . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Керманичі українського фільмового промислу перед судом.

19. ц. м. стануди перед найвищим судом УССР під замітом „шкідництва" б. віцедиректор „Українфільму" Левіш, директор київської кінової студії Нечес, його заступник Загорський і начальник мистецького виділу Баєвський. Їх обвинувачують у тому, що вони постійно підбирали до фільмів ідеольогічно невідповідні сценарі та унеможливлювали співпрацю „порядним" письменникам. М. ін. у фільмі „Ревізор" підсудні буцімто перекрутили Гоголеву комедію. (ВУ).

НОВИЙ НАЧАЛЬНИК ПОЛІТИЧНОГО ВИДІЛУ КИЇВСЬКОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ОКРУГИ.

Як подає орган союзного комісаріяту оборони „Красная Звезда", Ворошилов заіменував начальником політичного виділу київської військової округи Полякова, б. заступника шефа політичного виділу ленінградської округи. Що сталося з попередником Полякова Горностаєвим — про те „Красная Звезда" не згадує; недавно вона його кілька разів гостро атакувала. (АТЕ).

АВАНС КОМАНДАНТА КИЇВСЬКОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ОКРУГИ.

З нагоди 20. роковин істнування червоної армії командант київської військової округи Федько дістав ступінь командарма І. кляси.

Національні літаки і кораблі збомбардували Барсельону.

Національні літаки двічі збомбардували Барсельону. Пополудні бомбардували барсельонську пристань і місто Сагунта 3 національні кружляки: „Балеарес", „Канаріяс" і „Альміранте Сервера" з 2-ма іншими кораблями і 3-ма літаками. Як твердить у своєму комунікаті червоне міністерство оборони, деякі бомби впали коло французьких кораблів. Опісля національні гидроплями скинули коло 50-ох бомб на Сагунте, з них одна впала на французький торговельний корабель „Прадо". Червоні ескадри збомбардували національні кораблі, трапляючи один із них.

Національні війська заняли цілий Теруель.

Головна кватира національних військ повідомляє, що національні війська минулої ночі вкінці зломили опір червоних і в 8. годині рано ввійшли до Теруелю; 8.000 червоних попало в полон.

Пополудні національні війська заняли Ель Кастелляр і Кастральво, інші відділи очистили долину Турія і навязали контакт із військами в Теруелі. Національні війська здобули дуже багато муніції.

ЧЕРВОНІ ПОЯСНЮЮТЬ ПРИЧИНУ УПАДКУ ТЕРУЕЛЮ.

Барсельонське міністерство національної оборони потверджує, що є год. 10. національні війська здобули Теруель. В пятницю, 18. ц. м. червоне командування наказало евакувати це місто на випадок, якби йому загрожувало окруження. У понеділок вечором положення стало справді небезпечне, тому червоні перевели в порядку відворот, відкидуючи національні частини, що заступали їм дорогу. Кольона, що покинула Теруель, заняла передбачену лінію, де негайно дійшло до боїв, в яких велику ролю грало летунство.

ТЕРУЕЛЬ ЗНИЩЕНИЙ.

До полудня очищено Теруель з червоних військ. Місто зовсім знищене, вулиці засипані румовищами та домашнім знаряддям.

У цілому місті залишилось лише 50 цивільних осіб, які повитали національні війська окликами „Хай живе Франко!".

По всіх містах національної Еспанії уладжено маніфестації з нагоди здобуття Теруелю.

Sygn. VI. 1. Pr. 46/38. Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. Sąd Okręgowy, Wydział VI. kar. we Lwowie w składzie następującym: Wiceprezes S. O. Małcki, Sędziowie S. O. D.r J. Locker i d.r Horodyski w sprawie konfiskaty nr. 30 czasopisma p. t. „Diło" z daty Lwów, dnia 10. lutego 1938 r. do Sygn. VI. 1. Pr. 46/38 na posiedzeniu niejawnym w dniu 15. lutego 1938 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 9. lutego 1938 przez Starostwo Grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma p. t. „Diło" nr. 30 z daty Lwów, dnia 10. lutego 1938, zawierające w artykule p. t. „Z ływ do Redakcji"; w ustępie od słów „uważający, szczo" do słów „dopomoci falszu" znamiona wyst. z art. 170 k. i zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa, przewidziane w § 21. ust. druk. z 17/12 1862 Dzpp nr. 6 ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie. Wymieniony ustęp dopuszcza się zniewagi Sądu i urzędu prokuratorskiego przez zarzut, że w procesie Jarmoluka i tow., odbytym w Równie, Sąd i Prokurator nadużyli swych praw przy pomocy falszu, że Sąd skutkiem tego obniżył swój autorytet. Według §§ 487, 489, 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: Małcki wr. Protokolant: (podpis nieczytelny). Za zgodność: Kohn. w. z. kier. sekret

—o—

Великі міжнародні події.

Львів, 23. лютого 1938.

1. КІНЕЦЬ АВСТРІЙСЬКОЇ САМОСТІЙНОСТИ.

Три події сколихнули в останніх 10-ти днях міжнародньою опінією: зустріч канцлерів двох німецьких держав — III. Німеччини й Австрії — у резиденції Гітлера в Берхтесгаден, тригодинна промова Гітлера на святочному засіданні райхстагу та димісія міністра закордонних справ Вел. Британії Ідена. Політичним (історичним) критерієм значіння кожної події є її практичні наслідки. В усіх трьох вищеназваних випадках маємо такі конкретні наслідки в міжнародній дійсности, що ті події автоматично стають датами у всесвітній історії зі своїм важким політичним змістом. І саме через те оправданий є голосний відгук, що його викликали ті події в цілому світі.

Зустріч Гітлера та Шушніга в Берхтесгаден, умова, яку вони заключили та її поступенна реалізація, що виявилась перш усього у зміні австрійського кабінету, легалізації націонал-соціялістичного руху в Австрії, негайній подорожі нового австрійського міністра внутрішніх справ до Берліна, амнестії для націонал-соціялістичних замаховців від часів Дольфуса, подорожі Шахта до Відня для підготови митної і монетарної унії, — вся та нова австро-німецька ситуація є великим кроком вперед на шляху до ліквідації ще одної заборони версайського трактату: заборони т. зв. „аншлюсу". Знаючи, що формальна злука Німеччини з Австрією викликалаб надто велике потрясения у світі, бо Франція ніколи на неї не погодилась би та й Італія найшлась би через те у такій незручній ситуації, що вся „вісь Берлін—Рим" булаб загрожена (лячна для італійців безпосередня італьо-німецька границя на Бренері!), Гітлер рішив застосувати тут ту саму тактику, що її з успіхом застосував у Вільному Місті Данцігу: формально залишити правно-державну австрійську незалежність, фактично перевести уніфікацію з III. Німеччиною, впроваджуючи таке саме законодавство (судівництво), грошеву систему, чи навіть військовий одяг, та втягаючи дану „самостійну" державу в орбіту всенімецької закордонної політики. Така тактика є не тільки доцільна з уваги на згадані міжнародні відносини, але і з огляду на засадничу та найпершу місію націонал-соціялізму: обєднувати німецьку націю і витворювати одностайний тип німця без огляду на те, чи він живе у власній державі, чи на чужині.

Покищо ще невідомі всі куліси, що попередили цю останню зміну у взаєминах Австрії і Німеччини. Але нема сумніву, що склались на неї два головні чинники: 1) стихійний і безупинний зріст націонал-соціялізму в Австрії та австро-німецьких соборницьких тенденцій і 2) корисна для III. Німеччини міжнародня коньюнктура, яка полягає головно у тому, що найбільш зацікавлена у збереженні державної незалежности малої Австрії великодержава — Італія — має сьогодні

найбільші клопоти в Абісинії, над Середземним Морем і в Еспанії та не вспіл; ангажуватись з головою над Дунаєм, де робить концесії Німеччині, за ціну й підтримки у тамтих справах. Тому успіх Німеччини у цій справі льогічний і зрозумілий. Всеж, він викликає величезне порушення, головно у всіх тих, які засадничо ставляться ворожо супроти всього, що торкається III. Німеччини, головно у тих поляків, які кермуються супроти німців почуваннями, а не розумом. Цей чуттєвий чинник саме у даному випадку дуже виразний і — суперечний з чинником розумовим, бож польська державна рація каже полякам радіти, що німецька експанзія розвивається в південному, а не східному напрямку.

Що торкається нашого, українського, становища, то ми завжди стояли і стоїмо на тому, що ніхто не може забороновати великій нації, з одною мовою, одною культурою, одним історичним минулим та одними нинішніми ідеалами — лучитися, тим більше, коли впали штучні кордони, що їх зберігали династичні інтереси Габсбургів.

2. ПРОМОВА ГІТЛЕРА.

Промова Гітлера у райхстагу стояла у найтіснішому звязку зі справою переговорів з Австрією та всією нинішньою міжнародньою ситуацією. Палка, гостро-полемічна (головно супроти тенденційно-ворожої чужинецької пропаганди), підкреслювала одночасно мирові заміри Німеччини: Гітлер ще раз авторитетно ствердив, що ані з Францією, ані Англією Німеччина не має ніякого територіяльного спору, що єдина річ, яка ділить Німеччину від Англії це кольоніяльні німецькі вимоги; одночасно Гітлер висловився з найбільшим признанням для німецько-італійської приязни та для добрих німецько-польських взаємин, стверджуючи, що німці у Польщі мають забезпечені права, та що такі самі права мають поляки в Німеччині і Данціґу (польська „ікацова" преса цього не признає, але й фактичного матеріялу про переслідування поляків має щораз менше). Важливий той уступ промови Гітлера, в якому він висловлюється рішуче проти співпраці з Совітами, заявляє рішення Німеччини не допустити до того, щоб Еспанія стала совітською базою на південному заході Европи, та стає виразно по стороні Японії, признаючи Манджу-Ко і доцільність протикитайської акції Японії, як акції проти комуністичних впливів в Азії. Після останніх змін у Німеччині, змін у верхівці армії та дипльоматичному корпусі, виступ Гітлера закінчує один та започатковує новий період нац.-соціялістичного режіму.

3. ДИМІСІЯ ІДЕНА.

Ще не прогомоніли Гітлерові слова у столиці Німеччини, як нова „бомба" вибухла у столиці Англії: несподівана димісія Ідена, того міністра, який прийшов був до керми закордонної політики британської імперії після Гора, що впав жертвою своєї доброї волі закінчити анґльо-італійський спір безпосереднім порозумінням. Тепер Іден впав жертвою надто ригористичного підходу до засади „збірної безпеки" та анґльо-французької приязни, що не допускала до безпосереднього порозуміння з Німеччиною й Італією. Нехіть Ідена супроти націоналістичних держав була загально відома і недавно викликала атаки італійської преси на особу Ідена, як головного винуватця затяжного італьо-анґлійського спору. Гострий конфлікт, що вибух на цьому тлі між ним та премієром Чемберленом, вказує на поважну ріжницю думок, що віддавна панувала в анґлійській прилюдній опінії: чи зберігати престіж і наражуватись для престіжу на щораз дальші втрати, чи коштом престіжу признати доконані факти, яких несила змінити, і застосуватися до нових умовин. Чемберлен, політик старшої дати та більшого досвіду, не завагався піти всупереч волі ресортового міністра закордонних справ та активно встрянути в його компетенції, вважаючи, що цього вимагає інтерес держави. Спосіб полагоди конфлікту, виміна листів між міністром і премієром та прилюдна дискусія у парляменті, в якій вільно димісіонованим міністрам і всім послам найгостріше атакувати премієра і розкривати всі деталі кризи кабінету, — все воно надзвичайно характеристичне для англійських звичаїв і обичаїв та живо пригадує прилюдно на всі лади перелицьовуваний конфлікт між урядом Болдуіна і королем Едвардом VIII. Воно вказує на таку силу Великої Британії, яка не лякається для себе ніякої шкоди з виволікування внутрішніх тайн уряду і династії на денне світло, навпаки, бачить в опорі на прилюдну опінію найбільшу власну міць.

Політичний сенс димісії Ідена та приходу на його місце льорда Галіфакса, недавнього неофіціяльного посередника між Анґлією і Німеччиною, такий, що треба тепер сподіватися не тільки відпруження, але й може дефінітивної злагоди між західно-европейськими державами. Вже появились поголоски про плян реактивувати „пакт чотирьох", як ґеґемонної европейської верхівки, вже розпочались живі анґльо-італійські розмови, заініційовані Чемберленом — всупереч волі Ідена. Надзвичайно характеристичний тут тон совітської преси: найбільш ворожий супроти Чемберлена, найбільш співчутливий для Ідена.

Якщо дійсно прийшлоб до наближення і взаємного зрозуміння між чотирьома західно-европейськими великодержавами, між двома найбільшими націоналістичними державами та двома демократичними, тоді це булаб найбільша і найбільш радісна подія повоєнного світа. Це був би початок співпраці націоналізму з демократією та кінець співпраці демократії з комунізмом. Це був би початок не тільки культурного відродження людськости, але й початок кінця сучасної тюрми народів — Совітів.

Ік.

Плебісцитова коломийка.

(Від нашого кореспондента).

I.

Ужгород, 17. лютого 1938.

Відповіднішої назви для того, що зветься у нас на Підкарпатській Руси „шкільним плебісцитом", підібрати не можемо. З самою інформацією про хід цього плебісциту ми навмисне вздержувались, бо користуватися тенденційними відомостями та поголосками чесний журналіст просто таки не може.

Українська преса здебільша реєструє випадки зловживань при переведенні голосування. Москвофільська преса кричить про свою перемогу, але не документує її автентичними урядовими даними. Тому то ми є свідками таких кумедних інформацій, як ось наприклад: „Українське Слово" з дня 18. XI. 1937 р. ч. 42 урочисто голосить: „60% за українську мову"!!! „З добре поінформованих джерел на місці ми вібрали з цілого Підкарпаття висліди і подаємо їх по округах". А „Русскій Народний Голос" ч. 243 з дня 19. XI. 1937 р. бундючно заявляє: „Согласно оффиціяльним данним нотаріятов, поданих через окружние урялы, к 10. XI. 37 с. г. калічество сел на Подк. Русі, где радітелі падавляющім бальшинством галасоф установілі русскіе учебнікі, — равно 69.2%"...

Але читач не вірить ні тим, ні другим, бо разом з цим читає такі ревеляції: „Справа плебісциту викликала в Празі сильне здивування, бо влада нічого не знала про те, що на Підкарп. Руси має відбуватися голосування. Само міністерство шкільництва миє руки і заявляє, що воно ніякого голосування не жадало. І дійсно, компетентні чинники запевняли нас, що міністерство лише те приказало, що там, де учительська корпорація хотілаб завести нові підручники, там передтим треба поспитати у родичів, але й то не в формі голосування, але в нарадах батьківського союза". („Свобода" 25. XI. 1937 р. ч. 38.). І це в той час, коли шеф шкільного реферату п. д-р Хмеларж представникові тої-ж „Свободи" проголосив: „Фатальний розпорядок мав видати міністр, чи міністерство дня 12. IX. 1937, а не шкільний реферат" і далі: „що голосування випровоковано з обох сторін, які мали обсипати меморандами шкільний реферат в цій справі". („Свобода" 14. X. 1937 ч. 37.). Такі суперечні звістки мимохіть примушували до вздержливости з остаточними висновками серед українського громадянства та викликали велике здивування у спокійних обсерваторів цього кумедного явища поміж чехами. Ось невеликий цитат з часопису лідовців „Лідове Лісти" з дня 28. XI. 1937 р. ч. 272., що в статті „Дивні відносини у шкільництві на П. Р." пишуть: „Міністерство шкільництва ще в році 1919 на підставі висновків фільольоґів-славістів чеської академії наук видало директиви, в яких зазначало, що слов'янські мешканці П. Р. говорять малоруською мовою, а тому у школах мають вживати тої мови, як мови народу На тих позиціях міністерство стояло аж до теперішнього року, коли то для українських шкіл ухвалило підручники написані не українською, а великоруською або мішаниною мов великоруської та української.

Це абсурд, що для русинських шкіл ухвалюються підручники не русинські а русскі (великоруські). Ще більший абсурд, що уряди ухвалили для народніх шкіл граматику Сабова (правдивим автором її є московський емігрант Ґріґорієв), яка власне написана для шкіл середніх, та що ту граматику вводять до шкіл силоміць або ріжними хитрунствами.

Кого хотів уряд задовольнити такою дивною поведінкою — трудно відгадати, а то через те, що таку постанову радісно привітали мадярські та польські ревізіоністи — отже напрямки протидержавні".

Не вважаючи на стихійну хвилю українських протестів — читаємо там далі — „уряди в Ужгороді пішли ще дальше та доконали ще більшого абсурду плебісциту родичів про підручники"...

„Можна сказати, що така політика спричинила тяжкий удар державнотворчій ідеї на П. Р. та що лише з великими труднощами можна буде перевести направу".

Ці і подібні голоси перестороги як горох від стіни відбивались об свідомість діячів шкільного реферату, що, вірні своїй тактиці доконаних фактів, провадили і далі свою справу насильного введення московських підручників до народніх шкіл. Брутальна безкомпромісовість та східноазійське крутійство були застосовані в найвищій мірі. Досить зауважити лише, що згідно з обіжником шкільного реферату ч. 51/37 з 2. жовтня т. зв. плебісцит мав бути переведений там „де є незадоволення теперішнім станом і де виявлять зацікавлення до справи заведення нових підручників у народніх школах" та що „ця акція має бути безумовно закінчена до 15. жовтня 1937 р."

В дійсності ж у селах, що не бажають собі ніяких змін щодо мови навчання, москвофільські елементи вживали найріжноманітніших способів, щоб добитися таки голосування. І шкільні уряди охоче йшли назустріч таким вимогам. А де вже люди перевели голосування і воно випало у користь українців, там доводилося переголосовувати і по три рази. Переголосування переводиться ще й тепер, не зважаючи на виразно зазначений термін його закінчення. Наймаркантнішим прикладом цього може бути такий випадок, занотований у „Свободі" ч. 6. з дня 8. лютого 1938 р. „В с. Нижне-Студене 3. X. 1937 родичівське здруження (батьківський комітет — Ред.) мало своє засідання на якім одноголосно виказано, щоби діти в школі училися по малоруськи (українськи); 116 батьків підписало меморандум до урядів. Тішилися селяни, що в Нижнім і Вижнім Студенім не знайшлися жадні паморочники, які непокоїлиб селян мовним питанням... але вороги аж бісилися зо злости і кували, аж 3 батьки подали протест і требовали голосування... Дня 16. I. 1938 р. зійшлися збори родичівського здруження до нар. школи, щоб обговорити справу плебісциту і вибрати комісію з обох сторін, щоб перевести голосування. За українську сторону вибрало 2 представників, а за сторону русских не можна було вибрати, бо не можна було знати, котрі це русскіе.

Предсідник голосить, що на підставі протесту русских, плебісцит є заряджений та вони мають поставити від себе двох членів комісії, аж тут вийшло шило з мішка, бо русских нема!

...Дали дві мінути до надуми, а коли також ніхто не зголосився, тоді хотіли їм назначити двох членів, але кандидатури ніхто не хотів прийняти, аж укінці зголосилися два русскіе націоналісти, а то п. Іцко Беркович і Зельман Іцкович — оба жиди. Наші селяни нетерпеливо чекали висліду плебісциту, як то пощасливить

найбільші клопоти в Абісинії, над Середземним Морем і в Еспанії та не всилі ангажуватись з головою над Дунаєм, де робить концесії Німеччині, за ціну й підтримки у тамтих справах. Тому успіх Німеччини у цій справі льогічний і зрозумілий. Всеж, він викликав величезне порушення, головно у всіх тих, які засадничо ставляться ворожо супроти всього, що торкається III. Німеччини, головно у тих поляків, які кермуються супроти німців почуваннями, а не розумом. Цей чуттєвий чинник саме у даному випадку дуже виразний і — суперечний з чинником розумовим, бож польська державна рація каже полякам радіти, що німецька експанзія розвивається в південному, а не східному напрямку.

Що торкається нашого, українського, становища, то ми завжди стояли і стоїмо на тому, що ніхто не може заборонювати великій нації, з одною мовою, одною культурою, одним історичним минулим та одними нинішніми ідеалами — лучитися, тим більше, коли впали штучні кордони, що їх зберігали династичні інтереси Габсбургів.

2. ПРОМОВА ГІТЛЕРА.

Промова Гітлера у райхстаґу стояла у найтіснішому звязку зі справою переговорів з Австрією та всією нинішньою міжнародньою ситуацією. Палка, гостро-полемічна (головно супроти тенденційно-ворожої чужинецької пропаганди), підкреслювала одночасно мирові заміри Німеччини: Гітлер ще раз авторитетно ствердив, що ані з Францією, ані Анґлією Німеччина не має ніякого територіяльного спору, що єдина річ, яка ділить Німеччину від Анґлії це кольоніяльні німецькі вимоги; одночасно Гітлер висловився з найбільшим признанням для німецько-італійської приязни та для добрих німецько-польських взаємин, стверджуючи, що німці у Польщі мають забезпечені права, та що такі самі права мають поляки в Німеччині і Данціґу (польська „ікацова“ преса цього не признає, але й фактичного матеріялу про переслідування поляків має щораз менше). Важливий той уступ промови Гітлера, в якому він висловлюється рішуче проти співпраці з Совітами, заявляє рішення Німеччини не допустити до того, щоб Еспанія стала совітською базою на південному заході Европи, та стає виразно по стороні Японії, признаючи Манджу-Ко і доцільність протикитайської акції Японії, як акції проти комуністичних впливів в Азії. Після останніх змін у Німеччині, змін у верхівці армії та дипльоматичному корпусі, виступ Гітлера закінчує один та започатковує новий період нац.-соціялістичного режіму.

3. ДИМІСІЯ ІДЕНА.

Ще не прогомоніли Гітлерові слова у столиці Німеччини, як нова „бомба“ вибухла у столиці Анґлії: несподівана димісія Ідена, того міністра, який прийшов був до керми закордонної політики британської імперії після Гора, що впав жертвою своєї доброї волі закінчити анґльо-італійський спір безпосереднім порозумінням. Тепер Іден впав жертвою надто ригористичного підходу до засади „збірної безпеки“ та анґльо-французької приязни, що не допускала до безпосереднього порозуміння з Німеччиною й Італією. Нехіть Ідена супроти націоналістичних держав була загально відома і недавно викликала атаки італійської преси на особу Ідена, як головного винуватця затяжного італьо-англійського спору. Гострий конфлікт, що вибух на цьому тлі між ним та премієром Чемберленом, вказує на поважну ріжницю думок, що віддавна панувала в анґлійській прилюдній опінії: чи зберігати престіж і наражуватись для престіжу на щораз дальші втрати, чи коштом престіжу признати доконані факти, яких несила змінити, і застосуватися до нових умовин. Чемберлен, політик старшої дати та більшого досвіду, не завагався піти всупереч волі ресортового міністра закордонних справ та активно встрянути в його компетенції, вважаючи, що цього вимагає інтерес держави. Спосіб полагоди конфлікту, виміна листів між міністром і премієром та прилюдна дискусія у парляменті, в якій вільно димісіонованим міністрам і всім послам найгостріше атакувати премієра і розкривати всі детайлі крізи кабінету, — все воно надзвичайно характеристичне для англійських звичаїв і обичаїв та живо пригадує прилюдно на всі лади перелицьовуваний конфлікт між урядом Болдуїна і королем Едвардом VIII. Воно вказує на таку силу Великої Британії, яка не лякається для себе ніякої шкоди з виволікування внутрішніх тайн уряду і династії на денне світло, навпаки, бачить в опорі на прилюдну опінію найбільшу власну міць.

Політичний сенс димісії Ідена та приходу на його місце льорда Галіфакса, недавнього неофіціяльного посередника між Анґлією і Німеччиною, такий, що треба тепер сподіватися не тільки відпруження, але й може дефінітивної злагоди між західно-европейськими державами. Вже появились поголоски про плян реактивувати „пакт чотирьох“, як геґемонної европейської верхівки, вже розпочались живі анґльо-італійські розмови. заініційовані Чемберленом — всупереч волі Ідена. Надзвичайно характеристичний тут тон совітської преси: найбільш ворожий супроти Чемберлена, найбільш співчутливий для Ідена.

Якщо дійсно прийшлоб до наближення і взаємного зрозуміння між чотирьома західно-европейськими великодержавами, між двома найбільшими націоналістичними державами та двома демократичними, тоді це булаб найбільша і найбільш радісна подія повоєнного світа. Це був би початок співпраці націоналізму з демократією та кінець співпраці демократії з комунізмом. Це був би початок не тільки культурного відродження людськости, але й початок кінця сучасної тюрми народів — Совітів.

Ік.

Плебісцитова коломийка.

(Від нашого кореспондента).

I.

Ужгород, 17. лютого 1938.

Відповіднішої назви для того, що зветься у нас на Підкарпатській Руси „шкільним плебісцитом“, підібрати не можемо. З самою інформацією про хід цього плебісциту ми навмисне вдержувались, бо користуватися тенденційними відомостями та поголосками чесний журналіст просто таки не може.

Українська преса здебільша реєструє випадки зловживань при переведенні голосування. Москвофільська преса кричить про свою перемогу, але не документує її автентичними урядовими даними. Тому то ми є свідками таких кумедних інформацій, як ось наприклад: „Українське Слово“ з дня 18. XI. 1937 р. ч. 42 урочисто голосить: „60% за українську мову“!!! „З добре поінформованих джерел на місці ми зібрали з цілого Підкарпаття висліди і подаємо їх по округах“. А „Русскій Народний Голос“ ч. 243 з дня 19. XI. 1937 р. бундючно заявляє: „Согласно оффиціяльним данним нотаріятов, поданих через окружние уряди, к 10. XI. 37 с. г. калічество сел на Подк. Русі, гдє радітелі палавлающім бальшінством галасоф установілі русскіе учебнікі, — равно 69,2%“...

Але читач не вірить ні тим, ні другим, бо разом з цим читає такі ревеляції: „Справа плебісциту викликала в Празі сильне здивування, бо влада нічого не знала про те, що на Підкарп. Руси має відбуватися голосування. Само міністерство шкільництва миє руки і заявляє, що воно ніякого голосування не жадало. І дійсно, компетентні чинники запевняли нас, що міністерство лише те приказало, що там, де учительська корпорація хотілаб завести нові підручники, там передтим треба поспитати у родичів, але й то не в формі голосування, але в нарадах батьківського союза“. („Свобода“ 25. XI. 1937 р. ч. 38.). І це в той час, коли шеф шкільного реферату п. д-р Хмелярж представникові тої-ж „Свободи“ проголосив: „Фатальний розпорядок мав видати міністр, чи міністерство дня 12. IX. 1937, а не шкільний реферат“ і далі: „що голосування випровоковано з обох сторін, які мали обсипати меморандами шкільний реферат в цій справі“. („Свобода“ 14. X. 1937 ч. 37.). Такі суперечні звістки мимохіть примушували до здержливости з остаточними висновками серед українського громадянства та викликали велике здивування у спокійних обсерваторів цього кумедного явища поміж чехами. Ось невеликий цитат з часопису лідовців „Лідове Лісти“ з дня 28. XI. 1937 р. ч. 272., що в статті „Дивні відносини у шкільництві на П. Р.“ пишуть: „Міністерство шкільництва ще в році 1919 на підставі висновків фільольоґів-славістів чеської академії наук видало директиви, в яких зазначало, що славянські мешканці П. Р. говорять малоруською українською мовою, а тому у школах мають вживати тої мови, як мови народу На тих позиціях міністерство стояло аж до теперішнього року, коли то для українських шкіл ухвалило підручники написані не українською, а великоруською або мішаниною мов великоруської та української.

Це абсурд, що для русинських шкіл ухвалюються підручники не русинські а русскі (великоруські). Ще більший абсурд, що уряди ухвалили для народніх шкіл граматику Сабова (правдивим автором її є московський еміґрант Ґріґоріев), яка властиво написана для шкіл середніх, та що ту граматику вводять до шкіл силоміць або ріжними хитрунствами.

Кого хотів уряд задовольнити такою дивною поведінкою — трудно відгадати, а то через те, що таку постанову радісно привітали мадярські та польські ревізіоністи — отже напрямки протидержавні“.

Не вважаючи на стихійну хвилю українських протестів — читаємо там далі — „уряди в Ужгороді пішли ще дальше та доконали ще більшого абсурду плебісциту родичів про підручники“...

„Можна сказати, що така політика спричинила тяжкий удар державнотворчій ідеї на П. Р. та що лише з великими трудностями можна буде перевести направу“.

Ці і подібні голоси перестороги як горох від стіни відбивались об свідомість діячів шкільного реферату, що, вірні своїй тактиці доконаних фактів, провадили і далі свою справу насильного введення московських підручників до народніх шкіл. Брутальна безкомпромісовість та східноазійське крутійство були застосовані в найвищій мірі. Досить зауважити лише, що згідно з обіжником шкільного реферату ч. 51/37 з 2. жовтня т. зв. плебісцит мав бути переведений там „де є незадоволення теперішнім станом і де виявлять зацікавлення до справи заведення нових підручників у народніх школах“ та що „ця акція має бути безумовно закінчена до 15. жовтня 1937 р.“

В дійсности ж у селах, що не бажають собі ніяких змін щодо мови навчання, москвофільські елементи вживали найріжноманітніших способів, щоб добитися таки голосування. І шкільні уряди охоче йшли назустріч таким вимогам. А де вже люди перевели голосування і воно випало у користь українців, там доводилося переголосовувати і по три рази. Переголосування переводиться ще й тепер, не зважаючи на виразно зазначений термін його закінчення. Наймаркантнішим прикладом цього може бути такий випадок, занотований у „Свободі“ ч. 6. з дня 8. лютого 1938 р. „В с. Нижнє-Студене 3. X. 1937 родичівське здруження (батьківський комітет — Ред.) мало своє засідання на якім одноголосно виказано, щоби діти в школі училися по малоруськи (українськи); 116 батьків підписало меморандум до урядів. Тішилися селяни, що в Нижнім і Вижнім Студенім не знайшлися жадні паморочники, які непокоїлиб селян мовним питанням... але вороги аж біснилися зо злости і кували, аж 3 батьки подали протест і требовали голосування... Дня 16. I. 1938 р. зійшлися збори родичівського здруження до нар. школи, щоб обговорити справу плебісциту і вибрати комісію з обох сторін, щоб перевести голосування. За українську сторону вибрало 2 представників, а за сторону русских не можна було вибрати, бо не можна було знати, котрі це русскіе.

Предсідник голосить, що на підставі протесту русских, плебісцит є заряджений та вони мають поставити від себе двох членів комісії, аж тут вийшло шило з мішка, бо русских нема!

...Дали дві мінути до надуми, а коли також ніхто не зголосився, тоді хотіли їм назначити двох членів, але кандидатури ніхто не хотів прийняти, аж укінці зголосилися два русскіе націоналісти, а то п. Іцко Беркович і Зельман Іцкович — оба жиди. Наші селяни нетерпеливо чекали висліду плебісциту, як то пощаслививть-

ся русскім під сиріtським протекторатом двох жидів. Висліл голосування ось такий: за українські підручники 91,05% — за русскіе 8,95%. Всіх голосів віддано 314. З них дістали українці 285, русскіе 28 голосів, а 1 був неважний. Із русских голосів було 23 жиди, а 5 християн".

З певністю не можемо твердити, що в тому селі навіть і після цього іще раз не буде переведене голосовання, бо треба ж за всяку ціну доказати бажання підкарпатських русинів бути таки „русскімі".

Про факти адміністраційного гнету над учителями тих сіл, де населення не виявило зацікавлення до нових підручників, ми вже і не згадуємо. Мартирольогію тих жертв сумлінно записує професійна учительська організація „Учительська Громада" і реєстр подібних випадків займає не одну шпальту на сторінках щоденної преси.

А читач тієї преси губиться у здогадах: як же справді випав плебісцит?! Та й годі правду знати, коли в часописах читаємо: „Реферат міністерства школ і нар. пpасвещенія в Ужгороде дня 25. января т. г. іздал дальнейшіе урядовие результати виясненія желанія радітелей атнасітельно употребленія учебніков на П. Р. в Росвігове. В 34 школах (94,44%) за русскіе учебнікі пісание па граматіке Сабова, а за учебнікі пісанние язиком маларускім в 2 школах (5,56%) („Русская Народная Газета", 1. II. 1938. № 5—6).

А в „Українському Слові" ч. 5. з 3. II. 1938 р. читаємо: „Уряди до сього часу не подали точно статистики висліду підручникового голосування. З вістей деяких чеських часописів дізналися ми, що у кількох селах у нас вчать вже по „русски".

Отже тактика доконаних фактів далі переважає, а прихильники тактики легальної боротьби задовольняються тим, що ставлять перед собою питання: чи така практика є в згоді з конституційним законом та іншими законними приписами нашої держави?!

Ми певні — твердить далі „У. С.", що ці питання будуть поставлені дотичним вищим установам та судам. Тому на цім місці і цим разом їх розбірати не будемо. Тим більше, що

нераз висловили ми своє переконання, що ніякі плебісцити, ніякі обманства зі словами „русскій" і „руський", ніяка насильна москалізація, ніякі хитрі статистики, не можуть укрити святої наукової правди і не можуть припинити природного, культурного та національного розвою нашого, безспірно, українського народа".

З цього шановні читачі яскраво уявляють собі, як то трудно тут на П. Р. знати правдивий стан річей у такій дражливій справі, як мова навчання у народніх школах в країні Яна Амоса Коменського.

Але в демократичній державі є способи дізнатися про щиру правду. Таким способом є парляментська трибуна, з висоти якої оголосив цю правду єдиний національно-свідомий український репрезентант п. посол Юлій Ревай, що дня 28. листопада 1937 р. подав у парляменті аж 14 інтерпеляцій до цілого уряду і до поодиноких міністрів, в компетенції яких лежить справа недодержання законних приписів ріжними чинниками на місцях.

Омега.

Інж. НІКОЛЯУС БАССЕХЕС.

ҐПУ та совітська дипльоматія.

(Докінчення.)

IV.

У ЧОМУ СИЛА ЦІЄЇ ТАЄМНОЇ УСТАНОВИ.

Зовсім природно, що обставини згодом змінялися в такому напрямку, що в часі „гострої чистки" була можливість знищити ненавидний апарат. Ми вже згадували з яких кол творилася совітська дипльоматія. Зрозуміло, що за двадцять років такий гурт людей пристаючи ввесь час близько з чужинцями витворив собі зовсім іншу ідеольогію та зовсім інший перехід до справ, як терористичний апарат російської революції. Підчас громадянської війни і совітські дипльомати були схильні погоджуватися з терором. Правда, не як із станом постійним, тільки як засобом до цілі у боротьбі для забезпеки держави.

Для ГПУ стан диктатури це майже ідеальний стан, який повинен би, коли можливо, тягнутися вічно. Для ментальности совітської дипльоматії, вже з погляду самих умов необхідних для праці, повинен це бути стан тимчасовий, після якого повинні прийти нормальні відносини. Таким робом дипльоматичний апарат Совітів уже з огляду на свій спосіб думання і в інтересі успішности своєї праці став подекуди ліберальною опозицією, що поширювалася на жур-

Г. ТАБАРЕЛЛІ.

Сузанна та її голуб.

В Парижі на піддаші лежить на софі мужчина. На софі? Чи таке леговище заслуговує на цю назву? Ту стільки простору, що на найнужденішу крамничку, яку щойно випорожнили. На долівці лежав полишений пензель, лежали розкинені гарні понищені книжки, вкінці було тут ще напів розбите вікно — але крізь нього світило сонце. „Мила планета", подумав собі мужчина, „не можна її ні вкрасти ні засеквеструвати. Заступає кожний годинник, є ввічлива та будить мене, наповняє радість та лишає тугу по собі, коли її бракне. Це здається єдина річ на цілому світі, якої дотепер не можна було ...Взагалі, не можна бути несправедливим. Вночі я маю також свої звізди. Одначе тоді приходить Филип, мій друг, якого я назвав своїм слугою а той мені поясняє, що звізди не надаються до нічого, бо їх не можна почислити. І місяць також слаба монета, бо його срібло вічно зміняється. Що маю робити? — признаю йому рацію і дальше сплю..."

Тимчасом доходила вже дванацята година з полудня. Равль хропів дальше по думці гарної засади, яку йому залишив його давній учитель, покликуючися на славного Боеція, і якої він поневолі ніколи не забував: „В сні дають боги їжу і напиток — задурно".

Нараз затріпотів голуб, що заблукав у цю вбогу кімнату, довкола обдертого стола та сів на тарілку; стіл був зовсім порожній, так, що не знайшов ні одної окрушинки.

Пташка захвилювалася: хотіла знову вилетіти на двір, але не знаходила виходу, билася тривожно у кімнаті, оббивала дзюб об закурені сірі стіни і впала вкінці на голову Равля. Він зірвався, зразу не знав, що сталося, — а коли вже тримав в руках переполохане створіння, крикнув:

„Ах Боже — печеня..."

В цій хвилині відчинилися двері і появилося друге створіння. Цим разом була це молоденька, гарна жінка, що зі сльозами в очах впала на софу Равля та голосно скрикнула:

— Богу дякувати, мій голубчик!

— Чи ви це пані до мене? — спитав здивовано і з цілою іронією, до якої здатний виголоджений парижанин — добрячий Равль.

Мала жінка щойно тепер помітила незвичайну ситуацію, в якій опинилася. Вона ціла почервоніла, трошки всміхнулася, опісля одна сльоза впала на руку Равли, врешті сказала енергійно:

— Пане, віддайте мені мого голуба!

— Мого голуба?.. Я його зовсім не знаю. Коли небеса посилають смертельно голодній людині, якої справді булоб шкода, якби вмерла, — сніданок такого голуба — то це рівняється воєнній добичі, яку Господь посилає комусь у самотні сну.

Після цього звернувся Равль, якому життя несподівано почало видаватися цікавим, до малого схвильованого єства, яке держав у руках, та спитав:

— Ти тільки раз засуджене на смерть, якій і так ми всі люди і звірята підлягаємо. Але скажи мені раніше, як зветься твоя також вірна і злісна пані, що виглядає багато краще відживлена, ніж я найнужденніший серед всіх злидарів та розбійників?

Дівчина почала гірко плакати, хлипати, ридала, вкінці відповіла:

— Випустіть мого голуба, якщо ви джентельмен.

— Джентельмен! це дуже гарно звучить! Але коли ви є дамою, то мусите назвати своє імя!

— Сузанна! Сузанна...

Голуб полетів. У цій хвилині виглядав як маленький, свідомий своєї цілі літак, що як петля закрутився в кімнаті — і заки можна оглянутися, знайшов дорогу на двір. Равль і Сузанна поглянули одне на одного так здивовано, якби сталося якесь чудо.

Вкінці Сузанна прийшла до голосу, несміло сказала:

— Ви маєте добре серце, пане!

— А так. А ви, моя пані, ви дуже гарні.

Сузанна відвернулася, бо не хотіла другий раз почервоніти, після чого відповіла:

— Тьфу, як коло вас усе виглядає! Мені здається, що ви кавалер!

— Богу дякувати — промовив Равль до себе.

Сузанна вдавала що не дочула і скоро почала прятати. Равль прикинувся сонним. Взагалі не рухався. По якійсь годині мацнула його Сузанна кистою по чолі, побігла скоренько до дверей, зробила до Равля надуту міну та сказала маніжливо: „Адіє"

Равль не відповів.

По якій годині зявився кельнер з печеною куркою на таці з найкращою городовиною, вина накриття, застелив стіл, поставив крім цього пляшку вина, наклав хліб і папіроски та додав мимоходом:

— Це присилає вам вдова Сузанна з vis-a-vi...

Равль усе ще думав, що з голоду має привиди і галюцинації. Одначе коли услужний Ганімед подав йому в руку лист і коли моторний маляр почав читати, стало йому дещо ясно. Там було написане:

„Не ловіть голубів, радше споглядайте частіше в вікно. Ще краще — працюйте, а якщо не маєте що робити то малюйте мене. Я вже давно бажала мати якийсь гарний власний портрет... С."

До пів року вони вже одружилися. (Так трапляється часом у Франції). А коли молода пара зі собою суперечалася, Равль звик був говорити:

— Властиво я повинен був зїсти голуба..."

По тім звичайно вони вже мирилися.

Пер. С. К.

налістичні та літературні кола і якій тут і там удавалося здобути вплив навіть вплив у центральному уряді.

Щоденні непорозуміння, які виринали у звязку із завданнями дипльоматії, яка боролася за них, зміцнювали духа цієї опозиції. Цей дух опозиції став теж приводом до ліквідації совітського дипльоматичного тіла. Можна тут навести такий характеристичний приклад. Заступник голови пресового відділу в комісаріяті закордонних справ і колишній пресовий референт при амбасаді в Берліні Борис Миронов, працював теж як публіцист під псевдонімом Корнев. І саме в той час, коли совітська пропаганда кинула гасло повороту до демократії і коли у краю повели страшну „чистку" і найближче оточення Комісаріяту Закорд. Справ пішло до арештів, Миронов, що перебрав за наказом, становище офіціяльного публіциста в "Ізвестіях", помістив величезну статтю про Францію. Коли хто прочитав уважно цю статтю то найшов у ній програмову заяву Миронова в користь не Сталінівської, а „буржуазної" демократії. Миронов лякаючися арештування, захотів — зовсім інакше ніж багато інших большевиків та увязнених — залишити бодай якийсь документ, де були зясовані погляди опозиції серед представників совітської дипльоматії. Три дні пізніше його справді заарештували.

Можна поставити собі питання, як це так, що провідники ГПУ зміняються, люди на відповідальних становищах відходять, а проте тенденція і суть цієї установи зовсім не зміняється. Звідки-ж вона бере свою силу, щоб за кожним разом наново — тричі чи більше разів від часу як істнує С. Союз — відроджуватися, як Фенікс, після свого розгрому і перебирати владу? Відповідь на це проста. Партії зміняють своїх провідників, ці провідники борються у партії за ріжні політичні погляди та цілі, вони вмирають або відходять із своїх становищ, але апарат ГПУ залишається як каста ненарушений, хоч тут і там жертвує одним чи другим своїм членом.

Вже сама основа цього апарату, де рішають про життя провідників, навіть голови держави, така, що він має незвичайну силу. Остаточно навіть його формальні провідники такі як Дзержинський, Менжинський, Ягода чи Єжов, є тільки провідниками з назви, бо вони самі є вязнями цього апарату. Таксамо і партійна верхівка. Саме тепер у 21-ому році совітської диктатури, коли опозиція в партії стає більша та сильніша, ГПУ підійшло дуже близько до свого ідеалу, щоб стати єдиним виконавчим органом і єдиним судом, осередком усього життя в Сов. Союзі. Сила ГПУ зміцнюється ще тим, що всі звязки Сов. Союзу з чужиною перервані, крім тих, які відтримує само ГПУ.

Отож можна сподіватися, що той таємничий будинок на Лубянці, звідки виходять у світ усякі звістки та комунікати про методи та цілі праці поширювані Сталіном, має рішальний вплив теж на совітську закордонну політику. ГПУ не потребує якоїсь окремої таємної дипльоматії; досить, що совітськими дипльоматами стають найбільше досвідчені таємні агенти цієї установи.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 32. Четвер, 23 (11) лютого 1888.

„ВІЙНА НЕ ПОЛАГОДИТЬ НИНІШНЬОГО ПОЛОЖЕННЯ".

В огляді преси наводить „Діло" частину статті французького „Фіґаро" про евентуальні наслідки европейської війни, про можливість якої тоді всі писали й говорили:

„Всюди удомашнилась думка, що сьогоднішнє критичне положення, яке є наслідком загального зброєння, може покінчити тільки війна. Думка ця хибна. Бо коли воюючі сторони зрівноважать себе, то кожна з них втратить 7 до 8 міліярдів і по яких 700.000 найздоровших людей. Коли-ж одна сторона візьме верх, то переможений заплатить около 20 міліярдів і буде чистим банкротом. Бісмарк сказав дуже ясно, що переможеному виточать всю кров, заберуть все його майно і він щезне з поля бодай на яких 30 літ. А нарід, що переможе, теж не добуде великих користей. Навпаки, після війни запанує у нього дома строгий цезаризм, що наложить ярмо і на духа і на совість. Історія славить звичайно переможців, апотеозує їх навіть, але не каже, якими поганими дорогами ходили вони перед тим і потім. А чи-ж переможений зречеться вже раз на все своїх прав? Чи не оживе в нього охота відплати, расова ненависть. Отже війна не полагодить сьогоднішнього положення. Воно є вислідом давніших війн. Причиною сьогоднішньої кризи є ненависть і страх".

ГАЛИЧ ПЕРЕД 50-ТИ РОКАМИ.

У довгому дописі про діяльність громадської ради в Галичі читаємо:

„В Галичі, як і по всіх містечках східної Галичини руська народність переважає: русинів є 2 частини, а на третю складаються поляки, жиди і караїти. Але пануюча народність — це жиди. А це тому, що їх підтримують ті наші „браця орґанічней праци" — горстка маленька, але маючи високі маломіські поваги на чолі, лат. священника (каноніка) і повітового суддю, перед котрими все кориться і прибравши до того „хрунів" польської і руської народности, господарює по свому. Хоч руська народність, як сказано, два рази більша, то в міській раді засідає дві третини жидів, бо треба до них дорахувати русинів і поляків — жидів „необрізаних".

„ОДИН ВЕЛИКИЙ ВОЄННИЙ ТАБОР".

„З Китаю надійшли до Парижа вістки, з яких виходить, що китайці думають на випадок якогось конфлікту Росії в Европі відіграти також якусь ролю. Китай зброїться також на великі розміри і ціла Манджурія від Сибіру виглядає як один великий воєнний табор. Зібрані там маси війська дістають нові кріси, які набиваються ззаду. Здається, що Китай думає при нагоді вкласти на російську територію".

ТЕЛЕГРАФІЧНА ПОМИЛКА.

У новинках: Віденське „спільне міністерство скарбу визначило телеграфічно 500 зр. запомоги для бідних у Сараєві. Вже телеграфічний урядовець у Відні помилився і додав одинку, — отже вийшло 1500. У Сараєві урядовець відчитав телеграму і в поспіху додав одну нулю і вийшов загальний дар міністерства 15.000 зр. Боснійський уряд зрадів і зачав розділювати гроші між бідних. Вже були розділили 6.000 зр, як виявилась помилка. Урядовці потерплять цю помилку на власній шкірі".

Відгук напасти на Митрополита

СЕРЕД ЧУЖИНЦІВ.

(Кент.) Як можна було сподіватись, нечуваний виступ польського посла проти Митрополита знайшов відгук у чужинній пресі. В німецькій пресі м. ін. більше цією справою займається варшавський кореспондент провідного органу націонал-соціялістів „Фелькішер Беобахтер". Для німецької преси приносить довшу статтю в цій справі останній сервіс **Німецької Пресової Служби в Катовицях** (Дойтшер Прессединст аус Полен, Катовіці 18. II. 1938. ч. 7.) п. з. „Церква й національний рух. Значіння греко-католицької церкви для українства в Польщі". Автор статті називає виступ посла Войцеховського великою несподіванкою в цьому році. Польська преса, на його думку, зовсім невдало старається злегковажити цей випадок.

„Хто ближче займався українською справою, пише п. С., ствердить, що цей нарід є в **повному національному, культурному й господарському розвитї**. Одна з найбільших його підпор при тому — це греко-католицька Церква. В українця речення: **бути вірним церкві значить — бути українцем і при тому національно свідомим**. Національні змагання символізує особа голови греко-кат. Церкви.

Довгий час не мав цей нарід освіченого середнього стану, аж поки не створило його гр.-кат. духовенство. Сотки українських студентів і студенток студіюють у краю й за границею та творять кадри в боротьбі за внутрішне зміцнення нації. Сьогодні український нарід становить у Наддністрянщині надзвичайно важний політичний та господарський чинник". Далі п. С. коротко подає хід української політики в Наддністрянщині від 1919. р. аж до нормалізації 1935. Нормалізація, по думці п. С. не дала сподіваних успіхів, але всеж підбурила польську опінію. Прийшли завзяті напади на українство з польської преси, кольонізаційна акція, парцеляція та акція серед ходачкової шляхти. До боротьби прилучились організації в роді „Звйонзку резервістув". Централю цього руху творить славний „Союз порозуміння" у Львові.

„Напади з польської сторони звернені передовсім проти українського господарського життя, — звертаємо увагу на кампанію „Д. К. Ц." проти українських товариств восени 1937. р., а в останньому часі створено фронт проти гр.-кат. духовенства, в першу чергу проти Митрополита Шептицького та проти Єпископського Ординаріяту... Українці бачать усосіблення своїх змагань у двох особистостях — в голові гр.-кат. церкви Шептицькому і в сеніорі українських політиків Кості Левицьким. Отже напад на Шептицького означає напад на українство взагалі".

Далі автор досить докладно переповідає цілий інцидент з послом Войцеховським, відгук українців по всіх усюдах у звязку з ним та кінчить статтю питанням, яке ставить за українською пресою: цікаво, чому міністер віроісповідань поминув цей напад мовчанкою?

До чого змагають австрійські націонал-соціялісти.

Націонал-соціялісти розліпили на мурах Ґрацу летючки, в яких стверджують, що їхня партія змагає до того, щоби дістати:

1) кілька нових міністерських тек;
2) свободу зборів та організації;
3) свободу слова і друку;
4) дозвіл на приїзд до Австрії всіх виділених з краю націонал-соціялістів;
5) відшкодування для переслідуваних австрійських націонал-соціялістів;
6) всі становища при „патріотичному фронті".

Крім того вони домагаються, щоби:

7) усунути протидержавні елементи з відповідальних становищ;
8) заборонити духовенству участь у політичному житті;
9) піднести життевий рівень урядовців.

КОМУНІСТИЧНІ ІНТРИҐИ.

Комінтерн наказав австрійським комуністам не допустити до порозуміння між австрійськими націонал-соціялістами і „патріотичним фронтом". З огляду на те помітний рух чужинців у Братиславі, де є осередок австрійської комуністичної партії.

Тільки освіта й виховання запевнять майбутність Народу. Тимто не жалуймо датків на освітньо-виховну працю „Просвіти"!

Ґен. Матсуї вже виїхав з Китаю?

У Шангаю появилась поголоска, що ґен. Матсуї ще вчора (у вівторок) передав ґенералові Гаті провід японської армії в Китаю та виїхав до Токія.

Чужинецькі обсерватори привязують до тої події чималу вагу, бо ґенерала Матсуї вважають національним героем. Мабуть японський уряд відкликав ґенерала Матсуї під натиском посторонніх держав, бо Матсуї, піддаючися впливові екстеремістів, постійно їх провокував. На тому тлі доходило до непорозумінь між ґен. Матсуї та поміркованим командантом японської маринарки в Китаю.

МАНДЖУРІЯ ПРИСТУПИЛА ДО ПРОТИКОМУНІСТИЧНОГО ПАКТУ.

У манджурській пресі появилася вістка, що Манджурія приступила до протикомуністичного пакту.

У манджурській публічній опінії викликала радість несподівана вістка про те, що Німеччина визнала Манджурію; манджурські часописи висловлюють признання Німеччині, яка вже скристалізувала свою далекосхідну політику.

—о—

НОВИЙ ЕСПАНСЬКИЙ ПОСОЛ В АВСТРІЇ.

З уваги на признання уряду ґен. Франка австрійським урядом, дотеперішнього шарже д'афера Еспанії у Відні, іменують еспанським послом при австрійськім уряді

—о—

ҐЕРІНҐ НА ЛОВАХ У БІЛОВЕЖСЬКІЙ ПУЩІ.

На запрошення през. Мосціцького виїхав учора вечором маршал Ґерінґ на лови до біловежської пущі. Йому товаришить державний секретар Кернер, державний підсекретар Лісів Альпар та двох надлісничих.

налістичні та літературні кола і якій тут і там удавалося здобути вплив навіть вплив у центральному уряді.

Щоденні непорозуміння, які виринали у звязку із завданнями дипльоматії, яка боролася за них, зміцнювали духа цієї опозиції. Цей дух опозиції став теж приводом до ліквідації совітського дипльоматичного тіла. Можна тут навести такий характеристичний приклад. Заступник голови пресового відділу в комісаріяті закордонних справ і колишній пресовий референт при амбасаді в Берліні Борис Миронов, працював теж як публіцист під псевдонімом Корнев. І саме в той час, коли совітська пропаґанда кинула гасло повороту до демократії і коли у краю повели страшну „чистку" і найближче оточення Комісаріяту Закорд. Справ ішло до арештів, Миронов, що перебрав за наказом, становище офіціяльного публіциста в "Ізвестіях", помістив величезну статтю про Францію. Коли хто прочитав уважно цю статтю то найшов у ній програмову заяву Миронова в користь не Сталінівської, а „буржуазної" демократії. Миронов лякаючися арештування, захотів — зовсім інакше ніж багато інших большевиків та увязнених — залишити бодай якийсь документ, де булиб зясовані погляди опозиції серед представників совітської дипльоматії. Три дні пізніше його справді заарештували.

Можна поставити собі питання, як це так, що провідники ГПУ зміняються, люди на відповідальних становищах відходять, а проте тенденція і суть цієї установи зовсім не зміняється. Звідки-ж вона бере свою силу, щоб за кожним разом наново — тричі чи більше разів від часу як істнує С. Союз — відроджуватися, як Фенікс, після свого розгрому і перебирати владу? Відповідь на це проста. Партії зміняють своїх провідників, ці провідники борються у партії за ріжні політичні погляди та цілі, вони вмирають або відходять із своїх становищ, але апарат ГПУ залишається як каста ненарушений, хоч тут і там жертвує одним чи другим своїм членом.

Вже сама основа цього апарату, де рішають про життя провідників, навіть голови держави, така, що він має незвичайну силу. Остаточно навіть його формальні провідники такі як Дзержинський, Менжинський, Ягода чи Єжов, є тільки провідниками з назви, бо вони самі є вязнями цього апарату. Таксамо і партійна верхівка. Саме тепер у 21-ому році совітської диктатури, коли опозиція в партії стає більша та сильніша, ГПУ підійшло дуже близько до свого ідеалу, щоб стати єдиним виконавчим орґаном і єдиним судом, осередком усього життя в Сов. Союзі. Сила ГПУ зміцнюється ще тим, що всі звязки Сов. Союзу з чужиною перервані, крім тих, які відтримує само ГПУ.

Отож можна сподіватися, що той таємничий будинок на Лубянці, звідки виходять у світ усякі звістки та комунікати про методи та цілі праці поширювані Сталіном, має рішальний вплив теж на совітську закордонну політику. ГПУ не потребує якоїсь окремої таємної дипльоматії; досить, що совітськими дипльоматами стають найбільше досвідчені таємні аґенти цієї установи.

Відгук напасти на Митрополита

СЕРЕД ЧУЖИНЦІВ.

(Кент.) Як можна було сподіватись, нечуваний виступ польського посла проти Митрополита знайшов відгук у чужинній пресі. В німецькій пресі м. ін. більше цією справою займається варшавський кореспондент провідного органу націонал-соціялістів „Фелькішер Беобахтер". Для німецької преси приносить довшу статтю в цій справі останній сервіс **Німецької Пресової Служби в Катовицях** (Дойтшер Прессединст аус Полен, Катовіцт 18. II. 1938. ч. 7.) п. з. „Церква й національний рух. Значіння греко-католицької церкви для українства в Польщі". Автор статті називає виступ посла Войцеховського великою несподіванкою в цьому році. Польська преса, на його думку, зовсім невдало старається злегковажити цей випадок.

„Хто ближче займався українською справою, лише п. С., ствердить, що цей нарід є в **повному національному, культурному й господарському розцвіті**. Одна з найбільших його підпор при тому — це греко-католицька Церква. В українця речення: **бути вірним церкві значить — бути українцем і при тому національно свідомим.** Національні змагання символізує особа голови греко-кат. Церкви.

Довгий час не мав цей нарід освіченого середнього стану, аж поки не створило його гр.-кат. духовенство. Сотки українських студентів і студенток студіюють у краю й за границею та творять кадри в боротьбі за внутрішнє зміцнення нації. Сьогодні український нарід становить у Наддністрянщині надзвичайно важний політичний та господарський чинник". Далі п. С. коротко подає хід української політики в Наддністрянщині від 1919. р. аж до нормалізації 1935. Нормалізація, по думці п. С. не дала сподіваних успіхів, але всеж підбурила польську опінію. Прийшли завзяті напади на українство з польської преси, кольонізаційна акція, парцеляція та акція серед ходачкової шляхти. До боротьби прилучились організації в роді „Звйонзку резервістув". Централю цього руху творить славний „Союз порозуміння" у Львові.

„Напади з польської сторони звернені передовсім проти українського господарського життя, — звертаємо увагу на кампанію „І. К. Ц." проти українських товариств восени 1937. р., а в останньому часі створено фронт проти гр.-кат. духовенства, в першу чергу проти Митрополита Шептицького та проти Єпископського Ординаріяту... Українці бачать усосіблення своїх змагань у двох особистостях — в голові гр.-кат. церкви Шептицькому і в сеніорі українських політиків Кості Левицькім. Отже напад на Шептицького означає напад на українство взагалі".

Далі автор досить докладно переповідає цілий інцидент з послом Войцеховським, відгук українців по всіх усюдах у звязку з ним та кінчить статю питанням, яке ставить за українською пресою: цікаво, чому міністр віроісповідань поминув цей напад мовчанкою?

До чого змагають австрійські націонал-соціялісти.

Націонал-соціялісти розліпили на мурах Грацу летючки, в яких стверджують, що їхня партія змагає до того, щоби дістати:

1) кілька нових міністерських тек;
2) свободу зборів та організацій;
3) свободу слова і друку;
4) дозвіл на приїзд до Австрії всіх виділених з краю націонал-соціялістів;
5) відшкодування для переслідуваних австрійських націонал-соціялістів;
6) всі становища при „патріотичному фронті".

Крім того вони домагаються, щоби:

7) усунути противдержавні елементи з відповідальних становищ;
8) заборонити духовенству участь у політичному житті;
9) піднести життевий рівень урядовців.

КОМУНІСТИЧНІ ІНТРИГИ.

Комінтерн наказав австрійським комуністам не допустити до порозуміння між австрійськими націонал-соціялістами і „патріотичним фронтом". З огляду на те помітний рух чужинців у Братиславі, де є осередок австрійської комуністичної партії.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 32. Четвер, 23 (11) лютого 1888.

„ВІЙНА НЕ ПОЛАГОДИТЬ НИНІШНЬОГО ПОЛОЖЕННЯ".

В огляді преси наводить „Діло" частину статті французького „Фіґаро" про евентуальні наслідки европейської війни, про можливість якої тоді всі писали й говорили:

„Всюди удомашнилась думка, що сьогоднішнє критичне положення, яке є наслідком загального зброєння, може покінчити тільки війна. Думка ця хибна. Бо коли воюючі сторони зрівноважать себе, то кожна з них втратить 7 до 8 міліярдів і по яких 700.000 найздоровших людей. Коли-ж одна сторона візьме верх, то переможений заплатить около 20 міліярдів і буде чистим банкротом. Бісмарк сказав дуже ясно, що переможеному виточать всю кров, заберуть все його майно і він щезне з поля бодай на яких 30 літ. А нарід, що переможе, теж не добуде великих користей. Навпаки, після війни запанує у нього дома строгий цезаризм, що наложить ярмо і на духа і на совість. Історія славить звичайно переможців, апотеозує їх навіть, але не каже, якими поганими дорогами ходили вони перед тим і потім. А чи-ж переможений зречеться вже раз на все своїх прав? Чи не оживе в ньому охота відплати, расова ненависть. Отже війна не полагодить сьогоднішнього положення. Воно є вислідом давніших війн. Причиною сьогоднішньої кризи є ненависть і страх".

ГАЛИЧ ПЕРЕД 50-ТИ РОКАМИ.

У довгому дописі про діяльність громадської ради в Галичі читаємо:

„В Галичі, як і по всіх містечках східної Галичини руська народність переважає: русинів є 2 частини, а на третю складаються поляки, жиди і караїти. Але пануюча народність — це жиди. А це тому, що їх підтримують ті наші „браця органічней праци" — горстка маленька, але маючи високі маломіські поваги на чолі, лат. священника (каноніка) і повітового суддю, перед котрими все кориться і прибравши до того „хрунів" польської і руської народности, господарює по свому. Хоч руська народність, як сказано, два рази більша, то в міській раді засідає дві третини жидів, бо треба до них дорахувати русинів і поляків — жидів „необрізаних".

„ОДИН ВЕЛИКИЙ ВОЄННИЙ ТАБОР".

„З Китаю надійшли до Парижа вістки, з яких виходить, що китайці думають на випадок якогось конфлікту Росії в Европі відіграти також якусь ролю. Китай збройться також на великі розміри і ціла Манджурія від Сибіру виглядає як один великий воєнний табор. Зібрані там маси війська дістають нові кріси, які набиваєтся ззаду. Здається, що Китай думає при нагоді впасти на російську територію".

ТЕЛЕГРАФІЧНА ПОМИЛКА.

У новинках: Віденське „спільне міністерство скарбу визначило телеграфічно 500 зр. запомоги для бідних у Сараєві. Вже телеграфічний урядовець у Відні помилився і додав одинку, — отже вийшло 1500. У Сараєві урядовець відчитав телеграму і в поспіху додав одну нулю і вийшов загальний дар міністерства 15.000 зр. Боснійський уряд зрадів і зачав розділювати гроші між бідних. Вже були розділили 6.000 зр, як вияснилась помилка. Урядовці потерплять цю помилку на власній шкірі".

Ґен. Матсуї вже виїхав з Китаю?

У Шангаю появилась поголоска, що ґен. Матсуї ще вчора (у вівторок) передав ґенералові Гаті провід японської армії в Китаю та виїхав до Токія.

Чужинецькі обсерватори привязують до тої події чималу вагу, бо ґенерала Матсуї вважають національним героєм. Мабуть японський уряд відкликав ґенерала Матсуї під натиском посторонніх держав, бо Матсуї, піддаючися впливові екстеремістів, постійно їх провокував. На тому тлі доходило до непорозумінь між ґен. Матсуї та поміркованим командантом японської маринарки в Китаю.

МАНДЖУРІЯ ПРИСТУПИЛА ДО ПРОТИКОМУНІСТИЧНОГО ПАКТУ.

У манджурській пресі появилася вістка, що Манджурія приступила до протикомуністичного пакту.

У манджурській публичній опінії викликала радість несподівана вістка про те, що Німеччина визнала Манджурію; манджурські часописи висловлюють признання Німеччині, яка вже скристалізувала свою далекосхідну політику.

—o—

НОВИЙ ЕСПАНСЬКИЙ ПОСОЛ В АВСТРІЇ.

З уваги на признання уряду ґен. Франка австрійським урядом, дотеперішнього шарже д'афера Еспанії у Відні, іменують еспанським послом при австрійськім уряді

—o—

ҐЕРІНҐ НА ЛОВАХ У БІЛОВЕЖСЬКІЙ ПУЩІ.

На запрошення през. Мосціцького виїхав учора вечором маршал Ґерінґ на лови до біловежської пущі. Йому товаришить державний секретар Кернер, державний підсекретар лісів Альпар та двох надлісничих.

З природи і життя.

РОДИННЕ ЖИТТЯ МАЛП.

Про життя малп маємо багато фантастичних описів. Обсервувати малпи важко, головно на лоні природи. Недавно один із знаних дослідників життя малп д-р Цукерман видав книжку, яка зміняє погляди щодо цих тварин. Учений поцікавився головно родинним життям малп. Довгий час учені вважали, що малпи — одноженці. З того факту деякі виводили, за теорією Дарвіна, основний тип людської родини.

Показується, що одноженство панує серед малп південної Америки. Т. зв. „дурукулі", що мешкають у південно-американських лісах від Нікарагуї до Амазонки, живуть звичайно парами. Нормальна родина складається там із самця, самиці і пари малих. Таксамо живуть малпи звані каліцебами.

Все-ж такі типи родинного життя треба вважати виїмками між малпами старого світу, як і між чоловікоподібними (горилъ, шимпанс, орангутанґ).

Ґорилі в Камеруні живуть малими громадами, де є один самець і кілька самиць. Ґорилі роблять собі гніздо щоночі нове, відповідно до того де опинилися і самці ходять самі, або з одною самицею; з того довгий час учені робили висновок, що вони моноґамічні. Це ще не доказане. Не ствердили теж дослідники, чи ґорилъ пильнує завсіди внизу дерева, де на горі спить самиця з малими.

В Уганді надибали родину ґориля з кількома самицями, які були слухняні та залякані супроти самця, що перекидав ними, як володар.

Шимпанси з африканських лісів теж будують що-вечора гніздо високо на дереві сами. Є такі, що ходять самотно, інші у громаді по 10—12. Найшли родину складену з 11 голови, двох самців і вісім малих. Шимпанси, що живуть у клітках по звіринцях поводяться теж як султани.

Важко описати звичаї орангутана, що живе в багнистих лісах Борнео і Суматри, бо він не дає доступу до себе. Це найменше товариський тип малпи і не любить більшої громади.

Малі малпи — багатоженні. У південній Африці „бабуїни" живуть найчастіше між скелями, у вибалках і долинах, цілими табунами. В одній групі досліджений ученими на 25 малп було тільки три дорослі самці, з яких один мав для себе 4 самиці, у другій з 8 членів був тільки один самець.

Таксамо вони поводяться у звіринці в Льондоні. Чотири самці на десять самиць поділилися так, що на одного припало чотири самиці, на другого три, на третього дві, на четвертого тільки одна. Решта самців належала до громади як „парубки" — нежонаті. На цей добір впливає фізична сила кожного з них.

Д-р Цукерман ствержує, що більшість малп веде життя гаремове. Яка є причина поліґамії? Деякі вчені відповідають, що самець родиться більше. Коли брати на увагу громади малп, то в них завсіди більше самиць, але деякі самці живуть завсіди самотно. При народинах самців і самиць є більш-менше однакове число. Самці гинуть більше в боях, які мусять зводити, але це ще не мусить пояснювати факт, чому у житті громади є їх завсіди менше.

У громаді завсіди мусить бути провідник. Про це становище не завсіди рішає величина самця; навіть менші ростом поборюють більших, коли вони сміливіші, зручніші та мають сильніші зуби.

Як тільки самець гине, між рештою самців починається жорстока боротьба за осиротілі самиці. Така боротьба тягнеться часом кілька днів і в ній гине неодна самиця, внаслідок брутальности самців. На 33 самиць, які згинули у звіринці в Льондоні 32 згинули саме підчас такої боротьби. Дослідники, які шукали в родинному житті малп зразків для людської ідилії дуже помилилися.

ЦІКАВІ ФАКТИ З ІСТОРІЇ МЕДИЦИНИ.

Найстарший підручник хірургії написаний є на єгипетському папірусі на 2.800 літ перед Хр. На жаль, не все можна на ньому відчитати. Опис кінчається на 48-ій недузі.

Перший шпиталь в Европі заснували в Ірляндії у 300-ім р. перед Христом. Його вибудувала княжна Маха як захист для всіх; до того часу такі лікувальні були доступні тільки для вибранців. Найбільший шпиталь є тепер в Льос Анджелес, що має місце на 3.500 недужих.

Першу операцію шлунка перевели у Франції в пол. 18. віку на вязневі, засудженому на смерть. Вязень жив після операції всього кілька годин.

Першу трансфузію крови на людині перевів 15. червня 1667. р. французький лікар Жан Деніс. Цей засіб загально не подобався і парлямент заборонив його повторити.

Перше штучне око у природних колірах зробив франц. хірург Амброас Паре в 1561. р. Воно було зроблене з емальованого золота. Паре не каже, що він не мав попередників у старовині.

Першу операцію сліпої кишки перевів у Гамбурґу в 1889. р. проф. д-р Герман Кріммель.

Найдорожчу операцію перевели кілька років тому в Америці. Король Сіяму мав полуду на лівому оці і рішив перевести операцію в найславнішого американського окуліста. Сам окуліст дістав мілійон зол. гонорару. Кошти подорожі та лікування, разом з утриманням цілої королівської дружини коштували впятеро більше.

Є така вулиця, на якій живе 550 лікарів. Вона зветься Гарлей Стріт у Льондоні.

Найбагатший радовий інститут у світі є у Стокгольмі при клініці „Радіюмгеммет". Там є 10 грамів раду.

Рекорд недуг здобув американець Ґенрі Смайт, що до 47. р. свого життя перейшов 148 поважних операцій і живе.

Перша дитина вродилася в літаку у 1931. р. у Канаді.

В історії медицини записаний тільки единий випадок, коли жінка вродила нараз осьмеро дітей. Недавно якась жінка у британській Ґвіяні вродила 7 близнят.

Хоронити чи палити трупів?

У нашому краю все ще нема ясного погляду на те, який із цих способів хоронення мерців є відповідніший. Нинішня гігієна поручає палити трупи в крематоріях як відповідніший спосіб хоронити мерців, хоча зазначує, що проти цвинтарів, якщо вони добре положені, не можна нічого мати. У звязку з більшим поширенням знання гігієни побуту на Заході стоїть розвиток тамошніх крематорій, а палення тлінних останків є там зовсім звичайним і загально принятим звичаєм.

Хоча людським посмертним останкам є зовсім байдуже, чи їх похоронять у землі, чи спалять то батькам покійника буває часом прикро подумати, що тлінні останки їх дорогих у землі гниють, розкладаються і стають поживою черваків. До того також причинюється страх, чи людини випадком не похоронили в летаргічнім сні, себто живцем.

Труп в огненній печі.

На заході істнують тепер майже в кожнім більшім місті дуже добре вивінувані заведення для спалювання мерців, т. зв. крематорії. Само палення трупа виходить багато дешевше для родини, ніж похорони. До спалення трупа дорослої особи враз із домовиною треба 600—800 кг. вугілля, що коштує у нас яких 50 зол., тоді як само місце на гріб і грабар коштує більше.

Сам акт спалення трупа виглядає в той спосіб, що трупа з домовиною впроваджують до відповідної комори в крематорію, де його спершу висушують струєю гарячого повітря з темп. 800—1000 ст. Ц. По чотирьох годинах в трупі нема вже ні сліду води. Так докладно висушивши трупа, впускають враз із гарячим повітрям полумя, яке за 2 години спалює тіло з кістками й домовиною. Так по 5 годинах труп переміняється в попіл. Цей попіл збирають потім до гарної урни і поміщують у відповідній крипті у гарній галі. Така галя з криптами, де поміщені урни з попелами покійників і написами над кожною урною, робить на глядачів величне враження і пригадує підземні катакомби з часів переслідувань християнства.

Попіл з тлінних останків небіжчика можна забрати також до дому, коли у данім домі є відповідна каплиця. У Польщі ще нема крематорій, хоча про це вже нераз писали. Крематорії потрібні, як найвідповідніший спосіб хоронення трупів з гігієнічних оглядів, як на це звертають віддавна увагу у своїх викладах професори гігієни в університетах.

—o—

Сторінка без політики.

Дівчина ворог держави ч. 1.

РОМАНТИЧНА ПРИГОДА МОЛОДОЇ ҐАНҐСТЕРКИ.

Увагу всіх гостей в американській морській місцевости Пом Біч приковувала пара молодих людей. Було це подружжя, що відбувало саме свою пошлюбну подорож. Вона була справжньою персоніфікацією життерадісної весни, гнучка, приваблива, з личком опаленим на золотисто-бронзовий колір, щічками зарумяненими морським вітром. Справжня красуня. Він теж молодий, поставний і пристійний мужчина.

Про молоду говорили, що вона одна з найщасливіших у світі дівчат, хоч ще недавно могла засісти на... електричному кріслі. Її життя — це справжня казка, або сензаційний фільмовий сценар. Перед кількома роками хвилювала молода Жан усю прилюдну опінію Ню Йорку. Підземний світ американської метрополії знав її тільки під цим іменем, поліція назвала її жінкою-ворогом держави ч. 1.

Її таємниче минуле.

Зовсім несподівано стала Жан найславнішою людиною нюйоркського підземелля. Щасливий грабунковий напад, що вона його виконала сама, без нічиєї помочі, счудував не лиш поліцію, але й усіх найбільших ґанґстерів. Кілька тижнів пізніше станула вона у проводі докладно зорганізованої банди ґанґстерів. Молоді ґанґстери піддавалися зовсім добровільно її приказам, вони просто билися за почесть належати до „Ґанґ"-у Жан. Не зважаючи на свою молодість та на свій наївно-дівочий вигляд, уміла вона вдержати у своїй банді залізну дисципліну.

Часописи почали чимраз більше писати про „ворога держави ч. 1". Команда поліції призначила окрему поліційну частину до ведення слідства у справі „малої Жан". Детективи знали, що вони мусять добре берегти свою голову перед Жан, бо вона вміла скорострілом так самісько орудувати, як помадкою до уст. Її спеціяльністю були напади на крамниці, вломи до віль багачів та схоплення. При тому вміла вона все себе якслід зберегти. Її кількох товаришів арештували та засудили, одначе вона все викручувалася поліції з рук. Ґанґстери булиб радше дали собі голову стяти, але своєї начальниці не зрадили.

Газовий напад на віллю.

Одного разу уплянувала Жан напад на відомого нюйоркського банкиря. Він мешкав у своїй підміській віллі. Люди Жан провідали все докладно. Вони цовідомили її, що банкир мав у своїй віллі дорогоцінну бриліянтову колію, яку дістав у спадщині по своїй матері. Жан забаглося конче тієї дорогоцінности. Цілими годинами сиділа вона над пляном віллі, що вона його сама нарисувала. Дістатися до тресору з дорогоцінностями було незвичайно важко, бо треба перш усього перейти кімнату, в якій постійно сиділо двох узброєних людей. У банді Жан був спеціяліст від безшелесного вибирання віконних шиб. Він витиснув вночі шибу до кімнати, в якій спали озброєні сторожі. Його товариші напустили до кімнати присипливого газу. Колиж сторожі лежали вже зовсім без чуття, тоді крізь відчинене вікно вскочила до кімнати гнучка постать молодої дівчини ґанґстера. Вона ввійшла до кімнати, в якій стояла панцирна каса з дорогоцінностями. Коли Жан почала майструвати при блідому світлі сліпої ліхтарки при касі, раптом заблисло в кімнаті світло. Жан миттю відвернулася. Перед нею стояв молодий елеґантний мужчина. На його устах пишалася напів глумлива, напів співчутлива усмішка. Жан вийняла револьвер. Але незнайомий був ще швидший від неї і одним однієським рухом вибив їй зброю з руки і ногою копнув револьвер у кут кімнати:

— Не робіть дурниць, мала дівчинко!

Дівчина губить серце.

Жан зачервонілася. На таке вона не була приготована. Перший раз у житті стратила вона голову і кинулася до вікна, намагаючися туди втекти. Мужчина спинив її.

— Киньте дурниці. Коли віскочите, поломите собі ноги. Краще сядьте й викуріть зі мною папіроску. — При тих словах почастував незнайомий Жан папіроскою. — А тепер розкажіть мені, чому ведете таке нічне життя, про яке поліція не повинна нічого знати.

Жан серце стало битися, немовби хотіло вискочити з грудей. Вона забула про те, що вона славна начальниця банди, що перед домом ждуть на неї ґанґстери-товариші і що вона не прийшла туди, щоб вести товариську розмову з незнайомим мужчиною. Вона попала вкінці на мужчину, перед яким її воля мусіла угнутися. Його ввічливість відібрала їй всю відвагу та рішучість і вона почала оповідати щиро всі тайни свого минулого.

Її молодість була дуже сумна. Родичі, колись багаті фармери, стратили внаслідок крізи ціле своє майно і померли з горя. Молода дівчина поїхала з останками грошей до Ню Йорку, сподіючися дістати там працю. Замість праці знайшла вона у велитенському місті тільки нужду й розчарування. Якби вона відважилася торгувати своєю красою, могла була вести вигідне життя. Та про те не хотіла Жан навіть чути. Одного дня не стало молодій дівчині терпцю і хоч не стала вуличницею, то не маючи змоги заробити грошей чесною працею, почала грабувати.

Сірий ранок.

Годинц минали за годинами. Товариші Жан давно повтікали, ще тоді, коли в кімнаті заблисло світло, вони кинули свої стійки, домірковуючися, що їх начальницю приловила поліція.

У блідому світлі ранку сиділа жінка-ґанґстер перед усміхненим банкиром (бо молодий мужчина був власником віллі) із заплаканими очима. Вона виговорила вкінці все, що їй у душі накипіло.

— Тепер мусите вже відійти, мала дівчинко — промовив він лагідно, погладивши пестливо її волосся. — Мусите йти, щоб не попасти в руки поліції.

Урядовці найближчої поліційної станиці мало не попадали зі зворушення і счудування, коли досвіта станула перед ними молода, гарна як ранок дівчина і просила її арештувати. На стіні поліційної станиці висіло оголошення зі світлиною жінки-ґанґстера...

Вчинок Жан викликав у Ню Йорку величезне враження. Вона заявила, що хоче почати чесне життя, але віддалася в руки поліції лиш тому, що совість не дозволилаб їй спокійно жити, якби вона не відпокутувала своїх гріхів.

Новий приятель Жан, багатий банкир ужив усіх заходів і впливів, щоб молоду дівчину не зустріла за гостра кара. Суд справді покарав її легко і ґубернатор стейту, зваживши її жаль та добру волю скористав із права ласки та велів Жан звільнити.

Небавом після того молода красуня і банкир станули перед вівтарем. Ось-так виглядає ця романтична подія, можлива хіба лиш в Америці, краю неймовірних дивоглядів і парадоксів.

Цукор додає сил.

Оттаке гасло бачимо дуже часто на всіх парканах, мурах, на залізниці, трамваях... Воно так вбивається всім у память, що й не диво, що цукор їдять усі... хто лиш має гроші.

Двом чеським селянам трапилася недавно доволі комічна пригода. По ярмарку, на якому оба селяни добре продали безроги, вступили до шинку і випивши собі для охоти, пустилися в поворотну дорогу. А що оба були сусідами, їхали в одному напрямку. Якийсь час їхали один за одним. Та згодом передвечірня тиша й одноманітний ґуркіт фір дався обом селянам добре у знаки і тоді той, що їхав позаду пересівся на першу фіру, шоб трохи побалакати зі сусідом про ріжні справи.

Час минав доволі приємно та скоро і вони доїздили вже майже до села, коли один із селян запримітив, що кінь із заднього возу, який досі йшов крок у крок за возом, починає раптом приставати. Колиж той селянин зліз із фіри і хотів підгнати коня, запримітив, що кінь виглядає дуже наїжений і гейби здутий. Візник підгнав коня і коли наблизився до першої фіри, запримітив з острахом, що мішок із цукром, який лежав на першім возі, щез майже без сліду. Між останками погризеного мішка виднїло ще кілька кільограмів цукру. Виявилося, що за той час, коли оба візники спокійно говорили, голодний кінь дібрався до мішка з цукром і почав халасувати.

Таким чином пропав цілий мішок цукру й оба селяни на спілку мусіли відкупити парохової новий мішок цукру.

ВЕСЕЛЕ.

„ПЛЯСТЕР".

Професора Вірхова, визначного берлінського лікаря покликали одного разу до якогось багатого добродія, який врізався в палець. Вірхов був незвичайно оздоблений, що його турбували для такої дрібниці. Він вирвав листок із свого бльоку з рецептами і написав:

„Складанку англійського пляструˮ.

Відтак дав він цю рецепту слузі і сказав:

— Ідіть до найближчої аптики та принесіть негайно те, що я тут записав. Але біжіть, бо інакше буде запізно!

„Ранений" почав по тих словах трястися зі страху. Блідий, як стіна запитав він лікаря:

— Що воно значить? Чому запізно?

— Запізно на той „плястер", що я вам його записав.

— Але чому запізно?

— На те Вірхов глумливо:

— Бо за той час готова рана сама від себе загоїтися.

ПАЦІЄНТ І ЛІКАР.

Кожний чоловік має якийсь дивний страх перед лікарем, зокрема бояться люди зубних лікарів. Правда, бувають і відважні пацієнти, але їх дуже мало і вони густо-часто тратять відвагу у передсінку дентистичної кімнати.

До одного дентиста в Данціґу прийшов недавно якийсь молодий чоловік, який заявив, що не має ніякого страху і просить вирвати йому зуб без наркотизування.

Лікар погодився на те, але коли лише заложив кліщі на зуб і перший раз потягнув, пацієнт скочив як скажений, перевернув і побив лікаря та здемолював уладження. Все те під впливом болю. Ціла ця халепа опинилася в суді, бо дентист домагався від пацієнта відшкодування 15.000 гульденів за шкоду і за той час, в якому він не міг виконувати своєї професії. В суді пацієнт і лікар погодилися, але дентист зарікся від тепер рвати, хоч би навіть найвідважнішому пацієнтові зуби без знечулення.

Сторінка без політики.

Дівчина ворог держави ч. 1.

РОМАНТИЧНА ПРИГОДА МОЛОДОЇ ҐАНҐСТЕРКИ.

Увагу всіх гостей в американській морській місцевости Пом Біч приковувала пара молодих людей. Було це подружжя, що відбувало саме свою пошлюбну подорож. Вона була справжньою персоніфікацією життєрадісної весни, гнучка, приваблива, з личком опаленим на золотисто-бронзовий колір, щічками зарум'яненими морським вітром. Справжня красуня. Він теж молодий, поставний і пристійний мужчина.

Про молоду говорили, що вона одна з найщасливіших у світі дівчат, хоч ще недавно могла засісти на... електричному кріслі. Її життя — це справжня казка, або сензаційний фільмовий сценар. Перед кількома роками хвилювала молода Жан усю прилюдну опінію Ню Йорку. Підземний світ американської метрополії знав її тільки під цим іменем, поліція назвала її жінкою-ворогом держави ч. 1.

Її таємниче минуле.

Зовсім несподівано стала Жан найславнішою людиною нюйоркського підземелля. Щасливий грабунковий напад, що вона його виконала сама, без нічиєї помочі, счудував не лиш поліцію, але й усіх найбільших ґанґстерів. Кілька тижнів пізніше станула вона у проводі докладно зорґанізованої банди ґанґстерів. Молоді ґанґстери піддавалися зовсім добровільно її приказам, вони просто билися за почесть належати до „Ґанґ"-у Жан. Не зважаючи на свою молодість та на свій наївно-дівочий вигляд, уміла вона вдержати у своїй банді залізну дисципліну.

Часописи почали чимраз більше писати про „ворога держави ч. 1". Команда поліції призначила окрему поліційну частину до ведення слідства у справі „малої Жан". Детективи знали, що вони мусять добре берегти свою голову перед Жан, бо вона вміла скорострілом так саміською орудувати, як помадкою до уст. Її спеціяльністю були напади на крамниці, вломи до віль багачів та схоплення. При тому вміла вона все себе якслід зберегти. Її кількох товаришів арештували та засудили, одначе вона все викручувалася поліції з рук. Ґанґстери булиб радше дали собі голову стяти, але своєї начальниці не зрадили.

Газовий напад на віллю.

Одного разу уплянувала Жан напад на відомого нюйоркського банкиря. Він мешкав у своїй підміській віллі. Люди Жан провідали все докладно. Вони повідомили її, що банкир має у своїй віллі дорогоцінну брилянтову колію, яку дістав у спадщині по своїй матері. Жан забаглося конче тієї дорогоцінности. Цілими годинами сиділа вона над пляном віллі, що вона його сама нарисувала. Дістатися до тресору з дорогоцінностями було незвичайно важко, бо треба перш усього перейти кімнату, в якій постійно сиділо двох узброєних людей. У банді Жан був спеціяліст від безшелесного вибирання віконних шиб. Він витиснув вночі шибу до кімнати, в якій спали озброєні сторожі. Його товариші напустили до кімнати присипливого газу. Колиж сторожі лежали вже зовсім без чуття, тоді крізь відчинене вікно вскочила до кімнати гнучка постать молодої дівчини ґанґстера. Вона ввійшла до кімнати, в якій стояла панцирна каса з дорогоцінностями. Коли Жан почала майструвати при блідому світлі сліпої ліхтарки при касі, раптом заблисло в кімнаті світло. Жан миттю відвернулася. Перед нею стояв молодий елеґантний мужчина. На його устах пишалася напів глумлива, напів співчутлива усмішка. Жан виймила револьвер. Але незнайомий був ще швидший від неї і одним однісіньким рухом вибив їй зброю з руки і ногою копнув револьвер у кут кімнати:

— Не робіть дурниць, мала дівчинко!

Дівчина губить серце.

Жан зачервонілася. На таке вона не була приготована. Перший раз у житті стратила вона голову і кинулася до вікна, намагаючися туди втекти. Мужчина спинив її.

— Киньте дурниці. Коли вскочите, поломите собі ноги. Краще сядьте й викуріть зі мною папіроску. — При тих словах почастував незнайомий Жан папіроскою. — А тепер розкажіть мені, чому ведете таке нічне життя, про яке поліція не повинна нічого знати.

Жан серце стало битися, немовби хотіло вискочити з грудей. Вона забула про те, що вона славна начальниця банди, що перед домом ждуть на неї ґанґстери-товариші і що вона не прийшла туди, щоб вести товариську розмову з незнайомим мужчиною. Вона попала вкінці на мужчину, перед яким її воля мусіла уґнутися. Його ввічливість відібрала їй всю відвагу та рішучість і вона почала оповідати щиро всі тайни свого минулого.

Її молодість була дуже сумна. Родичі, колись багаті фармери, стратили внаслідок кризи ціле своє майно і померли з горя. Молода дівчина поїхала з останками грошей до Ню Йорку, сподіючися дістати там працю. Замість праці знайшла вона у велитенському місті тільки нужду й розчарування. Якби вона відважилася торгувати своєю красою, могла була вести вигідне життя. Та про те не хотіла Жан навіть чути. Одного дня не стало молодій дівчині терпцю і хоч не стала вуличницею, то не маючи змоги заробити грошей чесною працею, почала грабувати.

Сірий ранок.

Години минали за годинами. Товариші Жан давно повтікали, ще тоді, коли в кімнаті заблисло світло, вони кинули свої стійки, доміркобуючися, що їх начальницю приловила поліція.

У блідому світлі ранку сиділа жінка-ґанґстер перед усміхненим банкиром (бо молодий мужчина був власником віллі) із заплаканими очима. Вона виговорила вкінці все, що їй у душі накипіло.

— Тепер мусите вже відійти, мала дівчинко — промовив він лагідно, погладивши пестливо її волосся. — Мусите йти, щоб не попасти в руки поліції.

Урядовці найближчої поліційної станиці мало не попадали зі зворушення і счудування, коли досвіта станула перед ними молода, гарна як ранок дівчина і просила її арештувати. На стіні поліційної станиці висіло оголошення зі світлиною жінки-ґанґстера...

Вчинок Жан викликав у Ню Йорку величезне враження. Вона заявила, що хоче почати чесне життя, але віддалася в руки поліції лиш тому, що совість не дозволилаб їй спокійно жити, якби вона не відпокутувала своїх гріхів.

Новий приятель Жан, багатий банкир ужив усіх заходів і впливів, щоб молоду дівчину не зустріла за гостра кара. Суд справді покарав її легко і губернатор стейту, зваживши її жаль та добру волю скористав із права ласки та велів Жан звільнити.

Небавом після того молода красуня і банкир станули перед вівтарем. Ось-так виглядає ця романтична подія, можлива хіба лиш в Америці, краю неймовірних дивоглядів і парадоксів.

Цукор додає сил.

Оттаке гасло бачимо дуже часто на всіх парканах, мурах, на залізниці, трамваях... Воно так вбивається всім у память, що й не диво, що цукор їдять усі... хто лиш має гроші.

Двом чеським селянам трапилася недавно доволі комічна пригода. По ярмарку, на якому оба селяни добре продали безроги, вступили до шиночку і випивши собі для охоти, пустилися в поворотну дорогу. А що оба були сусідами, їхали в одному напрямку. Якийсь час їхали один за одним. Та згодом передвечірня тиша й одноманітний гуркіт фір дався обом селянам добре у знаки і тоді той, що їхав позаду пересівся на першу фіру, щоб трохи побалакати зі сусідом про ріжні справи.

Час минав доволі-приємно та скоро і вони доїздили вже майже до села, коли один із селян запримітив, що кінь із заднього возу, який досі йшов крок у крок за возом, починає раптом приставати. Колиж той селянин зліз із фіри і хотів підігнати коня, запримітив, що кінь виглядає дуже наїжений і гейби здутий. Візник підігнав коня і коли наблизився до першої фіри, запримітив з острахом, що мішок із цукром, який лежав на першім возі, щез майже без сліду. Між останками погризеного мішка видніло ще кілька кільограмів цукру. Виявилося, що за той час, коли оба візники спокійно говорили, голодний кінь добрався до мішка з цукром і почав халасувати.

Таким чином пропав цілий мішок цукру й оба селяни на спілку мусіли відкупити парохові новий мішок цукру.

ВЕСЕЛЕ.

„ПЛЯСТЕР".

Професора Вірхова, визначного берлінського лікаря покликали одного разу до якогось багатого добродія, який вразвся в палець. Вірхов був незвичайно оззлоблений, що його турбували для такої дрібниці. Він вирвав листок із свого бльоку з рецептами і написав:

„Складанку англійського пластру".

Відтак дав він цю рецепту слузі і сказав:

— Ідіть до найближчої аптики та принесіть негайно те, що я тут записав. Але біжіть, бо інакше буде запізно!

„Ранений" почав по тих словах трястися зі страху. Блідий, як стіна запитав він лікаря:

— Що воно значить? Чому запізно?

— Запізно на той „пляєтер", що я вам його записав.

— Але чому запізно?

— На те Вірхов глумливо:

— Бо за той час готова рана сама від себе загоїтися.

ПАЦІЄНТ І ЛІКАР.

Кожний чоловік має якийсь дивний страх перед лікарем, зокрема бояться люди зубних лікарів. Правда, бувають і відважні пацієнти, але їх дуже мало і вони густо-часто тратять відвагу у передсінку дентистичної кімнати.

До одного дентиста в Данціґу прийшов недавно якийсь молодий чоловік, який заявив, що не має ніякого страху і просить вирвати йому зуб без наркотизування.

Лікар погодився на те, але коли лише заложив кліщі на зуб і перший раз потягнув, пацієнт скочив як скажений, перевернув і побив лікаря та здемолював уладження. Все те під впливом болю. Ціла ця халепа опинилася в суді, бо дентист домагався від пацієнта відшкодування 15.000 гульденів за шкоду і за той час, в якому він не міг виконувати своєї професії. В суді пацієнт і лікар погодилися, але дентист зарікся від тепер рвати, хоч би навіть найвідважнішому пацієнтові зуби без знечулення.

Зі сойму.

„ПОЛЬЩА НЕ МАЛА ЩАСТЯ ДО МІНІСТРІВ ХЛІБОРОБСТВА..."

На вівтірковому засіданні сойму, на якому відбувалася дискусія над буджетом міністерства хліборобства, збиралася велика буря, але скінчилася вона тільки на гострих словах. До слова зголосилося 93-ох послів, тобто малощо не половина сойму або чотири пятих присутніх на салі учасників нарад. Буджет реферував пос. Собчик так, що потім у дискусії пос. Горжат заявив, що той реферат — це ніщо інше тільки осуджения цілої діяльности міністра хліборобства Понятовського.

Після референта промовляв мін. Понятовський, який особливо підкреслив, що господарство Польщі треба так перемодернізувати, щоб прийшла рівновага між. селом і містом.

Посли, що забирали слово в дискусії, якби поділилися на два табори, одні гостро критикували мін. Понятовського, інші боронили. Між іншими пос. Закліка, поміщик з равського повіту заявив: „Я певний, що щораз більший відлам хліборобів звертається до теперішньої управи міністерства хліборобства з голосом: „обвинувачую". В обороні мін. Понятовського виступив пос. Лазарський, а потім пос. Горжат, який протестував проти того, щоб нищити працю міністра з політичних мотивів. Боронив мін. Понятовського і пос. Камінський, а критикував діяльність міністерства ген. Желіговський. „Польща не мала щастя до міністрів хліборобства — казав ген. Желіговський. — З призначення міністром хліборобства п. Понятовського і був зпочатку вдоволений, але він тепер теж пішов на підтримку добровільних організацій, при чому громадська самоуправа знову попаде в бездільність, тому не маю довіря до господарки, яку веде міністер Понятовський".

Всеж ніхто з критиків діяльности мін. Понятовського не мав відваги поставити демонстраційного внеску проти нього. Кажуть, що це тому, що посли вже перед засіданням знали, що кабінет ген. Складковського триматиметься засади солідарности, а президент держави мав би у такому випадку до вибору: приняти димісію уряду, або розвязати парлямент.

Наслідком тієї гарячої дискусії пос. Закліка, якому пос. Камінський в часі його промови, крикнув в одному місці: „ви брешете!", вислав до посла Камінського секундантів.

Від УПР промовляли на тому засіданні посли: Болюх, Баран і Завалликут

—o—

По широкому світі.

Польський міністер закордонних справ Бек виїде в першій половині березня до Італії.

Чехословаччина хоче заключити пакт неагресії з Німеччиною з огляду на зріст гітлерівських впливів.

Німецький шарже д' аффер у Льондоні заявив британському урядові, що Німеччина годиться на британський проект евакуації добровольців з Еспанії.

Британський шарже д' аффер у Парижі Томас згинув трагічно підчас перегонів.

Естонська поліція арештує щораз то нових членів большевицької шпигунської організації.

Англьо - ірляндські переговори почалися щойно нині (в середу), бо прем. Чемберлен не мав часу розмовитися з прем. де Валерою.

Чехословацька влада сконфіскувала кілька часописів за образливу критику Гітлера.

Французький правий посол Дюпон запитує в інтерпеляції уряд, чому він не вислав дипльоматичного агента до Саляманки.

Мадярський уряд розвязав праву екстремістичну партію „національної волі"; в багатьох її членів перевели ревізії.

Ірак ліквідує свою постійну делегацію при Лізі Націй.

Комітет неінтервенції збереться в найближчих днях. Праці його підкомісій дали позитивні вислідн, тому треба сподіватися скріплення сухопутної та морської контролі.

—o—

ПОГОЛОСКИ ПРО АБДИКАЦІЮ РУМУНСЬКОГО КОРОЛЯ.

З мадярських джерел розійшлися дві вістки: про абдикацію румунського короля Карла та про замах на нього.

Румунські міродатні кола заперечують обі вістки.

Як іде польонізація на західних окраїнах.

ТАМ ГРИНКИ — ТУТ ДУБРІВКА.

(З листів до Редакції)

З початком місяця січня ц. р. зачалася в парохії Дубрівка, пов. Ніско, в нечуваний спосіб акція кількох агітаторів за переходом на латинство. Парохія Дубрівка не тільки окружена латинниками, але й сильно порозсівана, вірні живуть далеко від церкви, так, що тяжко тримати її в руках, тому всяка агітація має тут легкий доступ. Тому ті агітатори (головні: Подлора Маріян з Шиперок і Куменга з Ярощіна) кинулися (поки що) на дальше віддалені від церкви місцевости й повели між грекокатоликами агітацію, вживаючи морального натиску. Говорили вони: „Цілу парохію Дубрівку мусимо замінити на латинську. Хто не перепишеться, того будуть виселювати геть. Хто не запишеться на „поляка", то не дістане праці при центральних закладах" (а в цих околицях на зарібки великий голод). Далі казали ті агітатори: „Цей і той перейшов (тут вони наводили найліпших парохіян, які нібито переписалися), а ти сам лишився..."

В такий то нікчемний спосіб виманювали підписи деяких парохіян. Цю працю добре зорганізовано, агітатори ходили всюди вже з готовими друками. Були випадки, що ті, які нібн „добровільно" перейшли, не клали своїх підписів, або чоловіки поляки записували своїх жінок греко-католичок без їх відома і навіть проти їх волі. Потім деякі (Котвіцова Анеля, Лепко Андрій, Махайська й інші) приходили до гр.-кат. пароха і з плачем заявляли, що вони підписували заяву під моральним примусом, а деякі зовсім не підписувалися на латинство (Лепко, Ляхова Юлія). Через те в багатьох мішаних родинах настала ворожнеча. Одну жінку (Юлія Лях), що протестувала проти безправного записання її на латинство, муж поляк побив. Були такі, що не скінчили ще 14 літ, а змінили обряд.

Вислід цієї агітації такий: за 3 тижні 104 переходи! Населення римо-католицьке супроти гр.-католиків під впливом такої агітації тепер дуже шовіністично наставлене. Повстає ворожнеча і навіть явні погрози латиників: „Їх (гр.-католиків), мовляв, треба всіх звідсіля вигнати".

Свій нескриваний шовінізм показали якісь дикуни тим, що вночі з 29. на 30. січня ц. р. вибили в гр.-кат. богослужебній каплиці (церковці) в Шиперках усі шиби. Шиби били колами, бо аж виломили рями. Агітація й досі не перепинена.

Парох о. Павлик Роман інтервенював у цій справі особисто в старостві в Ніску, доказуючи, що переходи відбуваються під сильною моральною пресією, що діється багато зловживань, що через те повстала велика ненависть римо-католиків до гр.-католиків на терені його парохії і що вже беруться до биття шиб у церковці, при чому агітація і далі не вгаває. Староста на це відповів, що він не входить у те, чи хто добровільно чи під моральною пресією кладе свій підпис (згоду) на перехід, але приймає до відома сам формальний факт зголошення зміни обряду.

Агітація очевидно йде дальше і чим вона закінчиться, не знати. Інша річ, що це відлетіла полова, передовсім ті, що були в розсіянні між латинниками, далеко від своєї церкви. Але сам факт морального насилля, як і те, що так легко можна змінити обряд, є згіршаючий. „Тепер — кажуть агітатори — нічого не коштує зміна обряду, але пізніше може багато коштувати"... Взагалі вживають всяких засобів, щоб тільки довести до ліквідації нашої парохії в Дубрівці.

Як добре ми тут, на західних окраїнах, розуміємо те, що сталося недавно у Гринках на Волині!...

Парляментарна перемога премієра Чемберлена.

Як це загально міркували, британський уряд переміг у голосуванні над внеском недовіря, що його поставили лейбуристи у дискусії над димісією Ідена. 330-ох послів голосувало за урядом, лише 168 проти — між ними 1 консерватист; 20-ох послів з урядового бльоку не голосувало. 90 послів, здебільша проурядових, не було на засіданні.

ЩЕ ЦЬОГО ТИЖНЯ ЗАІМЕНУЮТЬ НОВОГО МІНІСТРА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

Ще до кінця цього тижня англійський король заіменує нового міністра і парляментарного підсекретаря закорд. справ, на місце Ідена і Кренборна. Прем. Чемберлен змінив думку і вважає, що ці становища не можуть довше залишатись необсадженi.

Наслідником Ідена стане мабуть льорд Галіфакс.

ЩЕ ОДНО ІНТЕРВЮ БУТЕНКА.

Теодор Бутенко дав інтервю римському кореспондентові щоденника „Фелькішер Беобахтер". Він зясував незавидне положення совітських дипльоматів, за якими наглядають безупинно агенти ГПУ, згадав про безсилля Літвінова та висловився скептично про вартість червоної армії, якої найздібніші старшини пішли „под стенку".

Фонд Хліборобської Освіти ім. о. Т. Войнаровського.

Краєве Господарське Товариство „Сільський Господар" рішило у порозумінні з центральними кооперативними та фінансовими установами утревалити память незабутнього Провідника українського селянства, бл. п. о. Мітрата Тита Войнаровського, продовжуванням Його великої ідеї: дати фахове господарське знання хліборобській молоді.

З тою метою утворило Т-во „Сільський Господар" **„Фонд Хліборобської Освіти ім. о. Т. Войнаровського"**, який має за завдання давати стипендії та іншу допомогу на навчання фахового господарського знання у хліборобських школах тій молоді, яка не має змоги власними засобами у цих школах удержуватись. Ті, що покінчать хліборобські школи завдяки допомозі з цього фонду, будуть найкраще памятати про Того, для якого памяти створено цей фонд, та завдяки якому мали змогу набути фахове хліборобське знання. Отже це буде тревалий памятник незабутньому Опікунові нашої хліборобської молоді та продовжування тої Його праці, яку він усе своє життя робив.

Товариство „Сільський Господар" просить отсим усі установи, в яких Покійний працював, і познатим усі установи, що мають якебудь відношення до нашого села й українського селянства, щоб відповідними датками на цей фонд причинилися до закріплення памяти пок. о. Т. Войнаровського на довгі роки у нашій суспільности.

Зокрема Т-во „Сільський Господар" звертається до всіх Приятелів, Знайомих і Співробітників Покійного та крім цього передовсім до тих, яким він поміг чи то набути освіту і через те становище, чи то поміг набути землю та зробив їх господарями, щоб вони щирими датками причинилися до збільшення цього фонду.

Усі датки на „Фонд Хліборобської Освіти ім. о. Т. Войнаровського" просимо пересилати до Кооперативного Банку „Дністер", Львів, Руська 20, ч. книжечки 18.550.

Краєве Господарське Товариство „Сільський Господар" у Львові, Руська 20.

*

На „Фонд Хліборобської Освіти ім. о. Т. Войнаровського" зложили: Краєве Господарське Товариство „Сільський Господар" у Львові 500 зол., службовики Централі Т-ва „Сільський Господар" у Львові 100 зол., Товариство „Дністер" у Львові 100 зол., разом 700 зол.

Студентство і „Равт преси".

ЗАЯВА „МЕДИЧНОЇ ГРОМАДИ".

Виділ Т-ва Українських Студентів Медицини та Фармації **„Медична Громада"** у Львові уважає за свій обовязок подати до прилюдного відома, що з жалюгідними інцидентами на Равті Преси в дні 12. II. 1938. р. Т-во „Медична Громада" не мало нічого спільного і що від себе гостро осуджує цей і йому подібні негромадянські вчинки.

ЗА ВИДІЛ „МЕДИЧНОЇ ГРОМАДИ":

Богдан Олесницький, голова. **Ярослав Балицький,** секретар.

Львів, 22. лютого 1938. р.

—o—

КУДИ ВИЇХАВ БУТЕНКО?

У пресі появилася поголоска, що Бутенко виїхав з Риму; репортери не могли довідатися, де він тепер перебуває.

—o—

НОВИНКИ.

— **Першорядний** фризієрський сальон для пань і панів **БОГДАНА МАКОЛЬОНДРИ** перенесений з днем 15. ц. м. на вул. **Гродзіцьких 4** (біля аптики Терлецького). Поручається увазі П. Т. Громадян. 396 —5

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3. 1, телефон 254—46.**

— **Карнавал іде!** Гарна пані не забуває підкреслити свій чар в українськім косметичнім інституті „Космео", Львів, Миколая 7. 2-10

— **Наближається час Шевченківських поминків** У цілому краю відбуваються концерти й академії. Диригенти хорів по містах і селах клопочуться програмою. Хто має під рукою „Великий Співаник Червоної Калини", найде в ньому все, чого шукає. Збірник найкращих пісень історичних, обрядових, побутових, стрілецьких, на хори жіночі, мужеські й мішані — 2?9 пісень. Репертуар на 25 і більше концертів. Тверда, прегарна оправа, ціна всього зол. 28.50, з портом і опакуванням зол. 29.50. Для членів „Червоної Калини" зол. 23.50. Замовляйте „Великий Співаник Ч. К." Відібете собі його ціну при нагоді кожного концерту, а без нього не обійтись ні одному хорові, ні товариству, в селі, чи місті. — Адреса: „Червона Калина", Львів, вул. Зіморовича ч. 12, почт. скр. ч. 43." 418 —6

— **Вечір народньої ноші.** Як зачуваємо, вечір народньої ноші заповідається цікаво цього року. Сензацією будуть строї з Підляшшя й Полісся, що їх постарала кооп. „Українське Народне Мистецтво". Таксамо гарне буде представництво Сокальщини, що досі майже не виступала у Львові. Побажаним булоб, щоби й інші групи зголошували свою участь заздалегідь. Це дасть комітетові змогу упорядкувати показ та пояснити кожний стрій наперед.

— **Виділ Українського Лікарського Товариства** має шану запросити українських лікарів, приятелів і студентів медицини на показ наукової фільми звуковика п. н. „Кров". Фільму висвітлює представництво фірми „Bayer" дня 25. лютого 1938 в год. 7. вечір в салі Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка вул. Чарнецького 24, I. пов. Після фільми сходини Українського Лікарського Товариства з відчитом д-ра Ілярія Федейка п. н. „Українські шпиталі старого Львова".

— **Відчит про Вука Караджіча.** Заходом Академічного Славянського Т-ва відбудеться у пятницю 25. ц. м. в год. 6-ій вечором у салі семинара польської мови львівського університету відчит д-ра Я. Межви про значіння Вука Караджіча для духової культури сербів. Вступ вільний.

— **Повна регабілітація.** Слідчий судя окружного суду у Львові повідомив о. Володимира Яценкова, що на внесок віцепрокуратора II. району окружного суду у Львові припинив слідство у справі вбивства поліцая Павла Маньковського в ночі з 30. на 31. серпня 1937 р. на Клепарові. Кошти слідства покриє державний скарб. Радіємо, що правда вийшла наверх і що о. Володимир Яценків зовсім зреабілітований.

В обороні Церкви та її Голови.

ПРОТИ УДАРУ В ЄДНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

Дня 20-го лютого ц. р. представники зорганізованого громадянства міста Теребовлі та повіту взяли участь у Службі Божій, яку відправив о. кан. Степан Мохнацький, в асисті оо. Весоловського та Жолкевича в намірення українського народу. Відповідну проповідь виголосив о. Весоловський. Громадяни виповнили церкву вщерть.

Після богослуження відбулася в місцевій читальні довірочна нарада, в якій взяло участь около 400 осіб. Реферат виголосив д-р Антін Заплітний, д-р Палійчук відчитав письмо до Ексц. Митрополита, в якому українці Теребовельщини заявляють свою беззастережну відданість греко-кат. Церкві та синівську любов Владиці.

В резолюціях зібрані напятнували виступ пос. Войцеховського як намірений удар в єдність українського народу та ствердили, що нема сили, яка могла би зломити солідарність українського народу з Церквою та Владикою.

ПИСЬМО ГРОМАДЯН СКОМОРОХІВ НОВИХ ТА ГЕРБУТОВА.

Громадяни Скоморохів Нових та Гербутова, галицького деканату, вислали до Ексц. Митрополита письмо, в якому стверджують, що образа Князя Церкви — це образа цілого народу та заявляють свою пошану і довіря Голові нашої Церкви. Письмо підписали всі установи обох сіл та 275 громадян.

ГРОМАДЯНСТВО РАДЕХОВА ЗАПРОТЕСТУВАЛО.

В неділю, 20-го лютого ц. р. у парохіяльній церкві в Радехові відправив парох о. М. Зінкевич торжественну Службу Божу в намірення Ексц. Митрополита і виголосив відповідну проповідь. Громадянство виповнило церкву вщерть. Після Служби Божої зібрані відспівали „Многая Літа" Митрополитові й молитву „Боже великий, єдиний".

Всі повітові й місцеві установи підписали і вислали на руки Ексц. Митрополита протест проти напасти пос. Войцеховського і заяву вірности українській Церкві та відданости Архипастиреві. Таку саму заяву вислало окремо громадянство Радехова.

ЗАЯВА УКРАЇНСЬКОЇ ШЛЯХТИ.

Шляхта Березова Нижнього, коломийського повіту, зійшлася 12-го лютого ц. р. на спеціяльну нараду й ухвалила й вислала Ексц. Митрополитові такий протест:

„Громадяни Березова Нижнього, коломийського повіту, у більшості нащадки українських княжих бояр, яких насильно хочуть відірвати від українського пня і прадідівської віри, — зібрані на спеціяльній нараді, протестують проти некультурного й нахабного нападу посла Войцеховського у соймі на нашу Церкву та на Вашу Ексцеленцію.

„Заявляємо Тобі, наш любий та дорогий Архипастирю, що нема у світі такої сили, що відірвалаб нас від гр.-кат. Церкви та від Тебе, її Провідника. Залишимось вірними нашій Церкві так, як були їй вірними наші славні предки, хочби навіть прийшлося кров за неї пролити.

„А Тобі, наш дорогий та любий Архипастирю та Батьку заявляємо тверду непохитність і беззастережну готовість боронити Твого авторитету перед нечуваною у світі нахабністю".

Під цим протестом 160 підписів, в тому 140 шляхтичів.

„ПРОСИМО БОГА, ЩОБ ДОДАВ СИЛИ ПЕРЕНЕСТИ ВСІ ТЕРПІННЯ..."

Громадяни Вишенки Великої, вислали до Ексц. Митрополита таке письмо:

„Довідавшись про нечувані напасти на Особу Вашої Ексцеленції — ми, парохіяни Вишенки Великої шлемо заяви привязання, вірности та гарячої любови до Вас, Високопреосвященний наш Владико, благаючи Бога, щоб додав сили перенести всі терпіння за нашу святу Церкву та наш нарід".

Під письмом около двіста підписів громадян, підпис читальні „Просвіти" та відділу Католицького Союзу.

Перед обєднанням командування британійської середземноморської фльоти.

Під цю пору британські морські та сухопутні сили на Середземному Морі підлягають 4-ом командам: у Гібральтарі, на Мальті, в Єгипті та в Палестині. З огляду на натиск Італії на Середземне Море, яке мало би стати італійським „маре нострум", необхідно сконсолідувати командування в одних руках. Тому, що незабаром має дійти до зміни на командних становищах в Єгипті та у Гібральтарі, міністр війни мабуть використає цю обставину — як міркує лондонський „Стар", — щоби зорганізувати командування британських збройних сил на Середземному Морі.

—o—

Фонд Хліборобської Освіти ім. о. Т. Войнаровського.

Краєве Господарське Товариство „Сільський Господар" рішило у порозумінні з центральними кооперативними та фінансовими установами утревалити память незабутнього Провідника українського селянства, бл. п. о. Мітрата Тита Войнаровського, продовжуванням Його великої ідеї: дати фахове господарське знання хліборобській молоді.

З тою метою утворило Т-во „Сільський Господар" **„Фонд Хліборобської Освіти ім. о. Т. Войнаровського"**, який має за завдання давати степендії та іншу допомогу на навчання фахового господарського знання у хліборобських школах тій молоді, яка не має змоги власними засобами у цих школах удержуватись. Ті, що покінчать хліборобські школи завдяки допомозі з цього фонду, будуть найкраще памятати про Того, для якого памяти створено цей фонд, та завдяки якому мали змогу набути фахове хліборобське знання. Отже це буде тревалий памятник незабутньому Опікунові нашої хліборобської молоді та продовжування тої Його праці, яку він усе своє життя робив.

Товариство „Сільський Господар" просить отсим усі установи, в яких Покійний працював, і позатим усі установи, що мають якебудь відношення до нашого села й українського селянства, щоб відповідними датками на цей фонд причинилися до закріплення памяти пок. о. Т. Войнаровського на довгі роки у нашій суспільности.

Зокрема Т-во „Сільський Господар" звертається до всіх Приятелів, Знайомих і Співробітників Покійного та крім цього передовсім до тих, яким він поміг чи то набути освіту і через те становище, чи то поміг набути землю та зробив їх господарями, щоб вони щирими датками причинилися до збільшення цього фонду.

Усі датки на „Фонд Хліборобської Освіти ім. о. Т. Войнаровського" просимо пересилати до Кооперативного Банку „Дністер", Львів, Руська 20, ч. книжечки 18.550.

Краєве Господарське Товариство „Сільський Господар" у Львові, Руська 20.

*

На „Фонд Хліборобської Освіти ім. о. Т. Войнаровського" зложили: Краєве Господарське Товариство „Сільський Господар" у Львові 500 зол., службовики Централі Т-ва „Сільський Господар" у Львові 100 зол., Товариство „Дністер" у Львові 100 зол., разом 700 зол.

Студентство і „Равт преси".

ЗАЯВА „МЕДИЧНОЇ ГРОМАДИ".

Виділ Т-ва Українських Студентів Медицини та Фармації **„Медична Громада"** у Львові уважає за свій обовязок подати до прилюдного відома, що з жалюгідними інцидентами на Равті Преси в дні 12. II. 1938. р. Т-во „Медична Громада" не мало нічого спільного і що від себе гостро осуджує цей і йому подібні негромадянські вчинки.

ЗА ВИДІЛ „МЕДИЧНОЇ ГРОМАДИ":
Богдан Олесницький, голова. **Ярослав Балицький**, секретар.

Львів, 22. лютого 1938. р.

—o—

КУДИ ВИЇХАВ БУТЕНКО?

У пресі появилася поголоска, що Бутенко виїхав з Риму; репортери не могли довідатися, де він тепер перебуває.

—o—

В обороні Церкви та її Голови.

ПРОТИ УДАРУ В ЄДНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

Дня 20-го лютого ц. р. представники зорганізованого громадянства міста Теребовлі та повіту взяли участь у Службі Божій, яку відправив о. кан. Степан Мохнацький, в асисті оо. Весоловського та Жолкевича в намірені українського народу. Відповідну проповідь виголосив о. Весоловський. Громадяни виповнили церкву вщерть.

Після богослуження відбулася в місцевій читальні довірочна нарада, в якій взяло участь около 400 осіб. Реферат виголосив д-р Антін Заплітний, д-р Палійчук відчитав письмо до Ексц. Митрополита, в якому українці Теребовельщини заявляють свою беззастережну відданість греко-кат. Церкві та синівську любов Владиці.

В резолюціях зібрані напятнували виступ пос. Войцеховського як намірений удар в єдність українського народу та ствердили, що нема сили, яка могла би зломити солідарність українського народу з Церквою та Владикою.

ПИСЬМО ГРОМАДЯН СКОМОРОХІВ НОВИХ ТА ГЕРБУТОВА.

Громадяни Скоморохів Нових та Гербутова, галицького деканату, вислали до Ексц. Митрополита письмо, в якому стверджують, що образа Князя Церкви — це образа цілого народу та заявляють свою пошану і довіря Голові нашої Церкви. Письмо підписали всі установи обох сіл та 275 громадян.

ГРОМАДЯНСТВО РАДЕХОВА ЗАПРОТЕСТУВАЛО.

В неділю, 20-го лютого ц. р. у парохіяльній церкві в Радехові відправив парох о. М. Зінкевич торжественну Службу Божу в намірені Ексц. Митрополита і виголосив відповідну проповідь. Громадянство виповнило церкву вщерть. Після Служби Божої зібрані відсп'івали „Многая Літа" Митрополитові й молитву „Боже великий, єдиний".

Всі повітові й місцеві установи підписали і вислали на руки Екс. Митрополита протест проти напасти пос. Войцеховського і заяву вірности українській Церкві та відданости Архипастиреві. Таку саму заяву вислало окремо громадянство Радехова.

ЗАЯВА УКРАЇНСЬКОЇ ШЛЯХТИ.

Шляхта Березова Нижнього, коломийського повіту, зійшлася 12-го лютого ц. р. на спеціяльну нараду й ухвалила й вислала Ексц. Митрополитові такий протест:

„Громадяни Березова Нижнього, коломийського повіту, у більшості нащадки українських княжих бояр, яких насильно хочуть відірвати від українського пня і прадідівської віри, — зібрані на спеціяльній нараді, протестують проти некультурного й нахабного нападу посла Войцеховського у соймі на нашу Церкву та на Вашу Ексцеленцію.

„Заявляємо Тобі, наш любий та дорогий Архипастирю, що нема у світі такої сили, що відірвалаб нас від гр.-кат. Церкви та від Тебе, її Провідника. Залишимось вірними нашій Церкві так, як були їй вірними наші славні предки, хочби навіть прийшлося кров за неї пролити.

„А Тобі, наш дорогий та любий Архипастирю та Батьку заявляємо тверду непохитність і беззастережну готовість боронити Твого авторитету перед нечуваною у світі нахабністю".

Під цим протестом 160 підписів, в тому 140 шляхтичів.

„ПРОСИМО БОГА, ЩОБ ДОДАВ СИЛИ ПЕРЕНЕСТИ ВСІ ТЕРПІННЯ..."

Громадяни Вишенки Великої, вислали до Ексц. Митрополита таке письмо:

„Довідавшись про нечувані напасти на Особу Вашої Ексцеленції — ми, парохіяни Вишенки Великої шлемо заяви привязання, вірности та гарячої любови до Вас, Високопреосвященний наш Владико, благаючи Бога, щоб додав сили перенести всі терпіння за нашу святу Церкву та наш нарід".

Під письмом около двіста підписів громадян, підпис читальні „Просвіти" та відділу Католицького Союзу.

НОВИНКИ.

— **Першорядний** фризієрський сальон для пань і панів **БОГДАНА МАКОЛЬОНДРИ** перенесений з днем 15. ц. м. на вул. **Гродзіцьких 4** (біля аптики Терлецького). Поручається увазі П. Т. Громадян. 396 —5

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського**, Львів, пл. Капітульна 3. I, **телефон** 254—46.

— **Карнавал іде!** Гарна пані не забуває підкреслити свій чар в українським косметичнім інституті „Космео", Львів, Миколая 7. 2-10

— **Наближається час Шевченківських поминків** У цілому краю відбуваються концерти й академії. Диригенти хорів по містах і селах клопочуться програмою. Хто має під рукою „Великий Співанник Червоної Калини", найде в ньому все, чого шукає. Збірник найкращих пісень історичних, обрядових, побутових, стрілецьких, на хори жіночі, мужеські й мішані — 2?9 пісень. Репертуар на 25 і більше концертів. Тверда, прегарна оправа, ціна всього зол. 28.50, з портом і опакуванням зол. 29.50. Для членів „Червоної Калини" зол. 23.50. Замовляйте „Великий Співанник Ч. К." Відібете собі його ціну при нагоді кожного концерту, а без нього не обійтись ні одному хорові, ні товариству, в селі, чи місті. — Адреса: „Червона Калина", Львів, вул. Зімировича ч. 12, почт. скр. ч. 43. 418 —6

— **Вечір народньої ноші.** Як зачуваємо, вечір народньої ноші заповідається цікаво цього року. Сензацією будуть строї з Підляшшя й Полісся, що їх постарала кооп. „Українське Нар. Мистецтво". Таксамо гарне буде представництво Сокальщини, що досі майже не виступала у Львові. Побажаним булоб, щоби й інші групи зголошували свою участь заздалегідь. Це дасть комітетові змогу упорядкувати показ та пояснити кожний стрій якслід.

— **Виділ Українського Лікарського Товариства** має шану запросити українських лікарів, природників і студентів медицини на показ наукової фільми звуковика п. н. „Кров". Фільму висвітлює представництво фірми „Bayer" дня 25. лютого 1938 в год. 7. вечір в салі Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка, вул. Чарнецького 24, I. пов. Після фільми сходини Українського Лікарського Товариства з відчитом д-ра Іларія Федейка п. н. „Українські шпиталі старого Львова".

— **Відчит про Вука Караджіча.** Заходом Академічного Славянського Т-ва відбудеться у пятницю 25. ц. м. в год. 6-ій вечором у салі семинаря польської мови львівського університету відчит д-ра Я. Межви про значіння Вука Караджіча для духової культури сербів. Вступ вільний.

— **Повна регабілітація.** Слідчий суддя окружного суду у Львові повідомив о. Володимира Яценкова, що на внесок віцепрокуратора II. району окружного суду у Львові припинив слідство у справі вбивства поліцая Павла Маньковського в ночі з 30. на 31. серпня 1937 р. на Клепарові. Кошти слідства покриє державний скарб Раліємо, що правда вийшла наверх і що о. Володимир Яценків зовсім зрегабілітований.

Перед обєднанням командування британійської середземноморської фльоти.

Під цю пору британійські морські та сухопутні сили на Середземному Морі підлягають 4-ом командам: у Гібральтарі, на Мальті, в Єгипті та в Палестині. З огляду на натиск Італії на Середземне Море, яке мало би стати італійським „маре нострум", необхідно сконсолідувати командування в одних руках. Тому, що невдовзі має дійти до зміни на командних становищах в Єгипті та у Гібральтарі, міністр війни мабуть використає цю обставину — як міркує льондонський „Стар", — щоби зреорганізувати командування британійських збройних сил на Середземному Морі.

—o—

— **Змінюють назви залізничих стацій.** Від 15 п. м. обовязує розпорядок про зміни назв залізничих стацій. І так: Янів буде називатись відтепер Янів Львівський, Радивилів коло Бродів на Радивилів, Устрики на Устрики Долішні, Стрижів над Вислоком на Стрижів, Скала на Скала Подільська. Про нові назви згаданих стацій згадують уже спеціяльні тарифи.

— **Не можуть розпрощатися з ген. Токажевським.** Минулої неділі відбулось у Львові засідання управи секретаріяту порозуміння польських суспільних організацій, в якому взяв теж участь ген. Токажевський. До загального зїзду СППОС, що відбудеться за місяць, передали провід дир. Умі. До управи кооптували ген. Лянгнера, полк. Войцеховського та адв. Гжесіка. В понеділок їздив ген. Токажевський до Золочева, де його теж манїфестаційно прощали.

— **Львівська хроніка.** Павло Окіпний, трамваєвий кондуктор повідомив серед ночі телефонічно Поготівля, що він, його жінка і діти зачадилися. Він пробудився серед ночі і почувши чад, відчинив вікно. Одначе ні жінки ні дітей не міг привернути до памяти і тому телефонував по поготівля. — Крамарка крамниці Малопольського Звйонзку Молочарського не конче добре орієнтувалася в цінах товару і виставила таким чином крамницю — на думку контрольної комісії — на шкоду. Огірчена закидами контр. комісії і загрозою утрати посади, напилася нефортунна крамарка лізолю. Поготівля відвезло її до лічниці.

— **Розпучливе положення бідного коваля.** В селі Вишенка пов. Городок живе бідний коваль Петро Паробій з недужою жінкою і 5-ма дрібненькими дітьми. Цей бідолаха живе зі своєю родиною в маленькій хатині, заробляючи на прожиток тяжкою працею у невеличкій кузні, приміщеній під дашком, в якій нема навіть цілого ковала. За направи діставав бідний коваль по кілька кільограмів бульби так, що ледви міг заробити на прожиток. І ось на днях влада замкнула цьому бідоласі його „варстат" праці тому лише, що він не мав грошей на викупно свідоцтва промислового найнижчої категорії. Всі інтервенції цього бідного зарібника у волоснім уряді у Вишенці скінчилися без успіху. Тимчасом хора жінка з дрібними дітьми примирає буквально з голоду. Серце розриваться з болю на вид маленьких діточок коваля, які просять, щоб їм дати їсти. Батько в розпуці кидається на всі боки, щоб йому дозволили вести далі „кузню", але надаремно. Ось як відносяться до наших бідних зарібників саме тоді, коли одночасно в цілій державі ведуть збіркову акцію на допомогу безробітним. Просто нечуване, щоб „люди", від яких залежить дозвіл на дальше ведення цього маленького „варстату" праці приглядалися з таким камінним серцем повільній голодовій смерти нещасливої родини коваля Петра Паробія.

— **Коломия вимирає.** В січні ц. р. Коломия мала 34.547 постійних мешканців, а перед війною понад 40.000 мешканців. Число мешканців постійно зменшується, хоч до міста прилучили три підміські громади. Статистика виказує, що в Коломиї живе 12.853 римо-католиків, 8.307 греко-католиків, 14.489 жидів і 861 евангеликів.

— **Два присуди смерти.** Окружний суд у Варшаві засудив у вівторок 22. ц. м. відомого бандита Никифора Марушечка на кару смерти за вбивство поліцая Бонка при вул. Журавій у Варшаві. Крім того Марушечко відповідатиме перед судом ще за кілька вбивств. — Того самого дня засудив трибунал окружного суду у Львові на основі вердикту присяглих суддів Ілька Гакачу з Любачівщини на кару смерти за вбивство Василя Леха та його мачухи Еви, підс. Палюха на досмертну вязницю за допомогу до вбивства, Анну Лех на 12 років вязниці за намову до вбивства, а Феську Краснопольську увільнив від вини і кари.

— **До Москви не довозять молока.** Управа міської ради у Москві ствердила, що довіз молока до Москви постійно зменшується. В січні ц. р. доставили до Москви ледви 70% молока передбаченого пляном. Рада рішила поробити всі заходи, щоби знайти вихід зі скрутного положення.

— **Сензаційна операція серця.** У шпиталі св. Антонія в Парижі трьох молодих хірургів переводило сензаційну операцію серця одного безробітного, який намагався скінчити самогубством. Перед 12-ти днями привезли до шпиталю безробітного, який зранився смертельно ножем у саме серце. Підчас операції лікарі ствердили, що серцевий мішочок пробитий на 2 цм. і що серце збільшилося внаслідок цієї рани пятикратно. Перші спроби зішити серце не дали успіху, бо воно ще слабо билося. Щойно коли серце перестало битися, лікарі зішили серце і масажем привернули рухи серця. Операцію серця повторювали чотирьома наворотами і за кожним разом вона тревала 20 хвилин. По останній операції масажем і киснем лікарі оживили серце. Крім того 12-го дня по операції лікарі перевели ще трансфузію крови і безробітний, якому вже чотири рази переставало битися серце, почувається зовсім добре. За три тижні вийде вже зі шпиталю.

— **Зїзд індіян у Канаді.** Недалеко Монтреалю відбудеться на днях зїзд представників усіх племен індіян Канади. Зїзд висуне домагання, щоб департамент індіянських справ в Оттаві дотримав свої зобовязання і не обмежував резерватів для індіян. Крім того індіяни вимагатимуть, щоб уряд не зменшував для них запасів харчів і одягів.

— **Наплив золота до Швайцарії.** В листопаді м. р. національний банк Швайцарії підписав договір зі швайцарськими банками того змісту, що вони можуть приймати щадничі вкладки зза кордону, але без плачення відсотків. Одначе виявилося, що запас золота і дев'з у національному банку Швайцарії зріс на 200 мілюнів шв. франків. Тому Швайцарія має тепер найбільший запас золота, бо на одного мешканця припадає 1.000 шв. фр. тоді, як у Злучених Державах доходить лише до 500 шв. фр. на одного мешканця.

— **Ріжні вісти.** Недалеко Гельсінгфорсу льокомотива впала з високого насипу до ріки, глибокої на 2 метри, в якій втопилося три особи, четверта врятувалася. — Литовська торговельна фльота складається з 11 кораблів містоти 10.229 тон. Залога всіх кораблів складається з литовців, яких вишколили фінляндці, латвійці та італійці. — Міністр скарбу Латвії дозволив привозити від 1. березня ц. р. усі книжки, періодичні видання, ноти, реклями, крім кінових реклям, збіжжя і хліборобських машин.

—o—

Зі судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

Перед судом присяглих у Стрию відбулася розправа проти Ярослава Дикого, Дмитра Дячкова і Гриня Кузіва з Добрян, яких прокуратор притягнув до відповідальности за державну зраду зі ст. 97. к. к. (за приналежність до ОУН). На основі вердикту присяглих суддів трибунал засудив **Я. Дикого на 2 роки вязниці і втрату громадянських прав на 5 років; Дячкова і Кузіва увільнив від вини і кари.**

Нові книжки й журнали.

ЛІКАРСЬКИЙ ВІСТНИК. Орган Лікарської Комісії Наук. Т-ва ім. Шевченка і Українського Лікарського Товариства у Львові. Виходить раз на 2 місяці. Рік XV. Ч. 6 Грудень 1937. Львів. Зміст: Е. Вертипорох: Про вітаміни. — М. Ясенівська: Тріяда ревматоє у дітей. — Р. Осінчук: На пограниччі сепсису й ревматичних захорувань. — Хроніка сходин У. Л. Т. — З медичної преси. — Новинки.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Вістка зі Львова.

(Памяти о. Тита Войнаровського.)

Десь там, у глибоких проваллях Ґорґанів, де вічний сумерк розстелює килими з моху, пішла чутка. Спершу легка, ледви примітна, як подих ялиць у тихе надвечіря, як осторожні кроки лиса по мягкій траві. Спинилися на хвилину капливці, здержали гін свій потоки — що за чутка проваллями ходить. Надслухують, а то не чутка, а вістка: „Помер!"...

Потекли капливці, зрушилися потоки: „Помер!..." І пішло і пішло аж до шумливої Лімниці. А Лімниця усім горам тую журбу-мову на хвилях подала.

Похилився сивий Канусяк, труснув головою бородатий Овул, застигла від жаху Верхмогода.

— Помер? Невжеж?! Коли?...

І прийшло від Лімниці:

— В понеділок, 21. лютого 1938 року!

Помер!... пішло горами як стогін вихру.

Принишк під греготом здивований лис, спинилися в розгоні вовки, витягнули шиї і замерли, закаменіли на пересмиках вінценосні олені, прилягли щільніше до галузей сверлоокі рисі, насторожили вуха по зимових ґаврах сонливі медведі.

— Помер! — шумів віковий бір.

— Помер! — гоготіла неспокійна Лімниця.

— Стільки літ верховодив нам...

— Стільки добрих і злих літ...

Розійшлась сумна вістка далеко й широко. Дійшла до кожного корчика, кожної травички, забігла у кожний ярок, застукала до кожного каменя. Почули її і тристалітні велетні і минулорічні прутики, і широкоплечі медведі, і бистрокрилі беркути і запорпані в землю комашки.

І враз ввесь пошум, ввесь гамір спинився.

З горішної Мшани ішов звучний як арфа, жалібний як трембіта спів. Не те що Лімниця, не те, що звичайний ліс, а повний і величній як стоголосий хор Софійського Собору. Плив той спів на хвилях вітру все вище і вище вгору, котився на хвилях потоків і рік все нижче і нижче вдолину.

То Кедровий заповідник з повної груди і зі щирого серця затягнув „Вічную Память".

Заслухалися доли і гори, ліси і води, а далі й сами підхопили:

„Со святими упокой
Христе, усопшого
Раба Твоего..."

Підлютянські гори, відвічні і довговічні, таємні і неприступні, співали похоронну пісню свому отаманові...

Галактіон Чіпка.

Дописи.

ЛЬВІВ-ЛЕВАНДІВКА.

Як іде праця на Левандівці. По великім розвою в 1920-30 роках нашого передмістя зачався у нас занепад (від 1930 р.) громадянського життя. Але від якогось часу зачався у нас знову підйом нашої загроженої дільниці. Повстала заходом п. І. Гнідеця гарна симфонічна оркестра та мішаний хор. Велику активність проявляє самоосвітній гурток під проводом п. Т. Рудакевича, який придбав до цього гуртка вже кілька десятків робітників та студентів. Праця проявляється передовсім у виголошуванні рефератів для членів гуртка і старшого громадянства. В неділю 20. п. м. виголосив п. В. Сохацький реферат про значіння й заслуги Митрополита Шептицького для української Церкви й Народу. Порушив він теж актуальну справу атаки пос. Войцеховського. По рефераті промовив ще м-р В. Певех до численно зібраного громадянства в цій самій справі та візвав левандівських громадян до єдности на полі церковнім і національнім. Сходини закінчилися відспіванням многоліттєвія в честь Князя Церкви.

Левандівський.

Спорт.

ЦІЛИЙ ЛЬВІВ НА ЛЕЩЕТАХ.

Чергова спортова імпреза з нагоди ювилею „Просвіти", після відомого вже лещетарського рейду Підлисся-Львів, подумана, як масові змагання під гаслом „Цілий Львів на лещетах". Організатор цих змагань, Рада Карпатського Лещетарського Клюбу, хоче зібрати на старті всіх українських лещетарів, які коли-небудь, хоч раз у житті мали на ногах дошки. Але чи справді всі наші лещетарі стануть до змагань.

Ясно, що не всі можуть стануги до однакових конкуренцій. Адже є добрі змагуни, але є теж т. зв. „пателахи". **В неділю 27. ц. м. для кожної категорії лещетарів передбачено окрему відповідну трасу.**

Подаємо програму змагань: **Субота 26. II. в год. 15.** конкурс скоків отвертий і до зложеного бігу на скочні на Кортумівці. Доїзд „трійкою" до шпівської рогачки.

Неділя 27. II. в год. 11. на Погулянці: плоский біг 16 км. для змагунів до комбінації; біг 12 км. за лещетарську справність; біг 8 км. для мужчин перший крок і для юнорів; біг 2 км. для сеньорів; біг 6 км. жінок за лещетарську справність; біг 4 км. жінок перший крок; біг 2 км. жінок юнорів.

Зголошуватися можна кожного дня вечером у домівці КЛК при вул. Рутовського 22. III. найкраще збірно за посередництвом тих товариств та установ, що до них Рада КЛК та Т-во „Просвіта" вислали відповідні запрошення.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Україна — Краковія. Гокеєвий матч за мистецтво Польщі між обома дружинами визначений остаточно на неділю 27. п. м. на год. 7. вечором. Відбудеться він на ледовищі Погоні при вул. Шімоновичів. Краковія приїде у своїм найкращім складі з Волковським, Марковичем і Ковальським у проводі. Склад України подамо в черговому числі.

Північна Франція — Західна Польща 4:2. Відплатні змагання теж закінчилися невдачею Польщі, хоч вона вела до половини 2:1. Той матч відбувся в Ленс.

Домб — Латвія 3:2 (2:1 0:0 1:1). Ворота здобули Урбань, Кшиціцький і Бурда.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Четвер 24. II. год. 7.30 „Пан Йовіяльський“.

П'ятниця 25. II. год. 7.30 „Незвичайна подорож“ премієра.

Театр Рівнородностей:

Четвер 24. II. год. 7.30 „Дімок з карт“.

П'ятниця 25. II. год. 7,30 „Дімок з карт“

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

ТУРКА н. СТР.:

24. II. Довбуш.

З Турки іде театр до Самбора.

Український Народний Театр ім. М. Садовського.

ЗІБРКА:

24. II. Гетьман Полуботок.

25. II. Мазепа.

СТРІЛИСЬКА:

26. II. Маруся Богуславка.

27. II. Пісня Бескиду.

28. II. Гетьман Полуботок.

1. III. Мазепа.

ХОДОРІВ.

2. III. Хмара.

3. III. Пісня Бескиду.

4. III. Гетьман Полуботок.

5. III. Подружий метч.

6. III. Мазепа.

Театр готує до вистави оперу Лисенка „Утоплена“.

КІНА.

АПОЛЬО: „Буревій“ екзот. фільма.

АТЛЯНТИК: „Царський кур'єр“ на основі Жіль Верна.

ВАНДА: „Злочин і кара“; „Пат і Паташон у раю“.

ҐРАЖИНА: „Знахар“.

ЕВРОПА: „Каля Наг“.

КАСІНО: „Роберт і Бертран або Два злодії“ (комедія).

КОПЕРНИК: „Останнє ім'я засудженого“.

МАРУСЕНЬКА: „Чорти побережжя“ (Мек Ляґлен).

МЕТРО: „Кроваві перли“, „Королева танцю“.

МІРАЖ: „Невдачник“ (Ад. Димша).

МУЗА: „Коли цвите бузок“.

ПАКС: „Варвара Радивилівна“.

ПАЛЯС: „Стрілець із Бенгалі“.

РАЙ: „Я збрехала“

РІЯЛЬТО: „Їх сто, вона одна“.

СВІТ: „Проміння заглади“, „Ексцентрична жінка“.

СТИЛЕВЕ: „Лише ти“ та ревія.

ТОН: „Князь Ікс“ (Соня Гені), „Лет очайдухів“.

УТІХА: „Замаскований ідеал“ (Кен Мейнард) і ревія.

ХИМЕРА: „Моє щастя це ти“ (Вен. Джілі, Міранда).

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 6).
„Царгород“.

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід“ (Пасаж Гаусмана ч. 7):
„Голяндія“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 24. лютого 1938.

6.15—8.00 Раннішня авдиція; 11.15 Оперова й симфонічна увертюра, муз. порадник для лісів; 11.40 Оперові арії, Фальди сопр., Галефі барит., з пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Комунікат льв. Хліборобської Палати; 13.50 Французька музика з пл.; 15.00 Фрагм. із пов. Із. Ляма „Голови до позолоти“, Музика з пл.; 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Гутірка музика з молоді; 16.15 Розр. концерт, орк. манд.; 16.50 19.45 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Виховні традиції; 17.15 Концерт „Ди флiт стріт квайр“; 17.50 Спортовий порадник; 18.00 Сьогодні перший день лещетарських мистецтв світу у Ляґті; 18.10 Американка у своїм власнім; 18.20 Молодь перед мікрофоном: „Із життя звірів“; 18.35 Авдиція для сільської молоді; 18.40 Справа освіти на селі; 18.50 Спортові вістки; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Театр Уяви: „Почтовий диліжанс“ Пері Клятнера (Мадярщина); 19.58 Промова повновласного мін. Естонії Ганса Маркуса; 20.05 Концерт естонської музики; 20.45 Веч. денник; 21.00 Карнавал на Шлеську, нар.капеля, манд. орх., пісеньки, форт., акордеон; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Із спікерового альбума.

П'ятниця, 25. лютого 1938.

6.15—8.00 Раннішня авдиція; 11.15 Для шкіл: „Еміль і детективи“; 11.45 Твори А. Лядова з пл.; 12.03 Полудн. авдиція; 13.45 Суспільна гутірка; 13.50 Глазунов із пл.; 14.00 Італійські пісні у вик. К. Москаль-Чайковського в супр. форт.; 14.20 Легка музика з пл.; у перерві в год. 14.40 Повторення умовин конкурсу В. К. К. О.; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагм. із пов. І. Ляма „Голови до позолоти“, Музика з пл.; 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 „Доктор з Вольштина“ гутірка для старших дітей; 16.00 Гутірка з хорими; 16.15 Розр. концерт; 16.50 19.45 Актуальна гутірка; 17.00 Виховні волі дитини; 17.15 Від Атен до Байройту: Федичковська сопр., Карпатський баритон і діяльоги; 17.50 Огляд видань; 18.00 Спортовий комунікат і спорт. гутірка; 18.10 Туристичний інформатор; 18.15 Музика Берліоза з пл.; 18.30 Програма на завтра; 18.35 „Двоспів про зиму“ Генр. Збєжховського; 18.50 Спортові вістки; 18.55 Програма на завтра; 19.00 „Пан Бенет“ ком. Ол. Фредра; 19.30 Легка музика з пл.; 19.40 Лещетарські змагання в Лягті; 20.00 Концерт присвячений творам Легара; у перерві коло год. 21.00 Веч. денник. Актуальна гутірка; 22.10 Танк. музика з пл.; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Танк. музика з пл.

Субота, 26. лютого 1938.

6.15—8.00 Раннішня авдиція; 11.15 Для шкіл: Співаймо пісеньки; 11.40 Вальси з балетів, пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Концерт безань із пл.; 15.20 Технічна скринька; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Театр Уяви для дітей: „Справедливий присуд“; 16.15 Військ. оркестра; 16.50 18.35 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 На плиткі в Бретанії; 17.15 Форт. твори Г. Фрідмана; 17.50 Наша програма 18.00 Спортова гутірка та „Після бігу на 18 км.“; 18.10 Розр. концерт у вик. сальон. трія; 18.35 Для села: Самоволи; власне чи куповане насіння; 18.50 Спортові вістки; 18.55 Програма на завтра; 19.00 „Меч Хороброго“ опов. Генр. Мосціцького, „На східних окраїнах“; 20.00 „Віденські вальси“, оперетка І.І. Штравсів (батька й сина); у перерві коло год. 20.40 Веч. денник, Актуальна гутірка; 22.00 Танк. музика, орх. і нар. капеля; у перерві в год. 22.50—23.00 Останні вістки, огляд преси, метеорольог. комунікат.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 24. лютого 1938.

БЕРЛІН 19.10 Твори Фльотова й Льорцінга, 20.00 21.00 Вечір танку; БІЛГОРОД 18.00 Нар. пісні, 21.00 Спів; БУДАПЕШТ 17.30 18.00 Циг. музика, 21.15 Форт. сонати Бетовена у вик. Ерне Дохнанія; ВІДЕНЬ 13.10 Розр. концерт, 17.15 Сонати на скрипку, 19.25 20.00 Весела авдиція 20.25 21.00 Карнавал. вечір, 22.00 Арії та пісні у вик. А. Зеца, бас; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.15 Пісні Брамса, Шумана, Кнаба у вик. сол.; МІЛЯНО 21.00 22.00 23.00 „Карачйольо“ оп. Віталіні; ПРАГА 18.00 19.00 „Севільський цирульник“ комедія Бомарше, 21.15 Пісні, 21.30 22.00 23.00 Симф. концерт; РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 „Мембо“ муз. авд., 22.00 Форт. рес'таль Шафус-Бонін; СОФІЯ 19.00 Спів, 21.00 Скрипка; СТОКГОЛЬМ 22.00 „Золото Рену“ оп. Ваґнера (III. і IV. дія).

П'ятниця, 25. лютого 1938.

БЕРЛІН 15.35 Муз. дрібнички, 17.00 Бразилійська форт. музика; БІЛГОРОД 18.30 21.00 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 17.25 18.00 Орх. концерт, 19.30 20.00 21.00 22.00 Опера; ВІДЕНЬ 17.00 Для дітей, 17.20 Солісти, 19.25 „Баль у зоо“ розр. концерт; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Нар. мельодії, 20.10 21.00 „Зузаннина тайна“ інтермецо Вольф.Ферарія; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки, 18.00 Питання нар. соціалізму; Середньовічний замок, Музика з пл.; МІЛЯНО 19.00 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 Симф. концерт; ПОСТ ПАРІЗІЕН 22.00 23.00 24.00 „Віденці“ оп. О. Штравса; ПРАГА 16.10 Опереткові мельодії, 16.35 Серенада на тріо Бетовена, 21.30 Скрипк. концерт Прокофієва; РАДІО ПАРІ 18.00 Камер. музика, 21.15 Форт., 21.30 22.00 23.00 „Ля Бруль“ драма Вільдрака; РИМ 21.00 22.00 Оперетковi мельодії.

Субота, 26. лютого 1938.

БЕРЛІН 21.00 Святоч. концерт; БЕРОМІНСТЕР 21.00 22,00 „Циганський барон“ оп. Ів. Штравса; БІЛГОРОД 18.15 Скрипка, 20.00 Хор; БУДАПЕШТ 12.05 Вок. концерт, 18.45 19.0 Циг. орх., сол., 21.00 Циг. музика; ВІДЕНЬ 11.30 Нар. музика, 19.10 20.00 Концерт симф. орх.; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Пісні у вик. хор'в, 18.30 Акордеон; КОШИЦІ 18.00 Трансм. з Пряшева: Д-р С. Гойдич: Духнович у переписці з Василіянами, Концерт хору гр.-кат. учит. семінарії (у прогр. Лисенко, Леонтович), Концерт нар. пісень у вик. балалайкової орх.; МІЛЯНО 14.00 15.00 „Фіґарове весілля“ оп. Моцарта, 21.00 Комедія; ПРАГА 18.00 Вес. муз. програма, 20.00 21.00 „Король волоцюг“ оп. Фрімля; РАДІО ПАРІ 21.15 Пісні, 21.30 22.00 Театр Уяви, 22.10 Франція у пісні, вок. авд., 23.05 Симф. концерт; РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 22.00 „Люїза Мілер“ оп. Вердія; СОФІЯ 18.30 Хори, 19.00 Фортеп'ян, спів, 22.20 Музика, пісеньки.

БІРЖА.

Львів, 23. лютого 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·87 88·40, Доляри американські 5.26·50, 5.24·00 Доляри канад. 5.26·00—5.23·50. Фльорени гол. 295·74—294·00, Франки фр. 17·40—17·10, Франки швайцарські 122·70—121·90, Фунти англ. 26·51—26·35, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч 17·60—16·70 Кор. дан. 118·35—117·50 Кор. норв. 133·18—132·20, Корони шв. 136·59—135·60, Ліри італ. 21·80—20·70, Марки фінлянд. 11·72—11·25, Марки нім. 102·00 — 97·00 Шилінги австр. 97·00—93·00, Тель Авів 26·20—25·95, Марки нім. срібні 118·00 — 112·00

Акції.

Банк Польський 111·50 Цукор 36·0, Вугіль 30·75, 31·00, Ліпльоп 62·00, Моджеїв 14·15, Островець 34·75, Стараховичі 39·25, 39·75, 39·50, Габербуш 48·00.

Тенденція слабша.

Папери.

4 і пів проп. внутр. 65·00, 64·25, 3 інв. 1 сер. 82·25 серія ненот. 3 поз. інв. 2 сер. 82·75, серія ненот. 5. конверс. 68·25 прем дол. 43·20, 4 консол 66·75

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“

Львів, 23. лютого 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 3·45 зол.
1 кг. масла бочков. виз. з опак. 3·30 зол.
молоко . . . . 18—19 сот.
(яйця копа) . . . . 3·30 зол.

Тенденція на масло й молоко вдержана, на яйця слаба.

ОПОВІСТКИ.

Госп.-Техн. Т-во „Праця“ ім. Ів. Левинського у Львові повідомляє своїх членів, що **Загальні Збори Т-ва** відбудуться 10. березня 1938 р. в год. 10. в салі Міщанського Братства при вул. Руській ч. 3, І. пов. зі звичайним порядком нарад. — **Рада Товариства.** 446

Зам'сть квітів на домовину бл. п. Миколи Заячківського складають Ірина і інж. Юліян Павликовські 15 зол. на Т-во „Українська Захоронка“. 444

Замість вінка на домовину бл. п. О. Мітрата Войнаровського зложила Родина Гвоздецьких квоту 20 золотих, на фонд воєнних вдів і сиріт.

Звичайні Загальні Збори

ВИДАВНИЧОЇ СПІЛКИ „ДІЛО“,

кооперативи з обмеж. відповідальн'стю

у Львові

відбудуться в понеділок, дня 28. лютого 1938 року в год. 16.-ій в льокалі Редакції „Діла“, Ринок 10,

з таким порядком нарад:

1) Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів.

2) Звідомлення управних органів з діяльности за рік 1937 та звіт з переведеної ревізії.

3) Звіт Контрольної Комісії, затвердження білянсу і уділення абсолюторії.

4) Розділ чистого виску.

5) Вибір з членів Надзірної Ради і заступників.

6) Вибір Контрольної Комісії.

7) Затвердження преліміпара буджету на рік 1938.

8) Визначення найвищої квоти зобовязань кооперативи і визначення найвищого кредиту для одного члена.

9) Внески і запити.

Річні замкнення і білянс вложені в льокалі кооперативи для перегляду членам.

Надзірна Рада.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.